

Clintonas pats pasipriešino savo politikai

Vašingtonas, rugpjūčio 8 d. (WP) — Tiek prezidentas Clinton, tiek ir senatorius Mitch McConnell — priešinkai savo pažiūromis — smarkiai darbovos, įtikinti Rusijos prezidentą Borisą Jelciną išvesti savo kariuomenės likusius 2,200 karius iš neseniai nepriklausomybę atgavusios Estijos, rašo Lally Weymouth „Washington Post“ laikraščio pirmadienio laidoje. Bet praėjusią savaitę uždarų durų Kapitolyje, JAV administracija pastatė ir pavojų tą pačią sutartį, kuriai pasiekti skyrė tiek daug pastangų.

Net patys prezidentas Clintonas neseniai Estijos ir Rusijos pasirašytą sutartį dėl kariuomenės išvedimo pavadino vienu svarbiausių jo administracijos užsienio politikos pasiekimų. Tuomet Weymouth primena prezidento vizitą Rygoje ir susitikimą su Estijos prezidentu Meri, iš kurio, nuvykęs į Neapolį, prezidentui Borisą Jelcinui priminė, kaip svarbu, kad Rusijos kariuomenė pasitrauktų iš Estijos. Weymouth taip pat primena, kad prezidentas ir prieš tai trijuose susitikimuose su Jelcinu minėjo šį klausimą ir jau buvo Jelcinui parašęs bent šešis laiškus, visuose minėdamas Baltijos šalių reikalą, kaip turintį aukštą prioritetą.

Bet Neapoly, rašo Weymouth, Clintono asmeniškai vykdoma diplomatija nepavyko: Jelcinas pasakė, kad kariuomenė neišvyks iki rugpjūčio 31 dienos.

Tuomet respublikonas senatorius Mitch McConnell (iš Kentucky) pasiūlė pataisą užsieniui lėšų teikimo įstatymui, pagal kurią Rusija negautų lėšų, jei kariuomenė nebus išvesta iš Baltijos šalių iki rugpjūčio 31 dienos. Liepos 13 dieną, 89 (iš 100) senatoriams pritarus pataisai, ji buvo pravažėta.

Bet praėjusią savaitę JAV administracija vėlyvą vakarą užsitęsusiame Jungtinių Atstovų rūmų ir Senato konferencijos komiteto sesijoje sėkmingai iškovojo, kad senatoriaus McConnell pataisas būtų išbrauktos iš priimtų pataisų. „Mes jautėmės saugiai (tikri) dėl (Jelcino ir Meri) sutarties, tad norėjome, kad būtų išbraukti žodžiai“, kuriais būtų nustatomos nepakeičiamos datos, pasakė aukštas JAV administracijos pareigūnas.

Demokratas kongresmanas iš Wisconsin David Obey, Atstovų rūmų lėšų skirstymo komiteto pirmininkas, pirmasis pasiūlė sušvelninti pataisą versiją, kurioje nebuvo tikslaus termino kariuomenės išvedimui. Pagal Obey pataisą, kad gautų lėšas, užteks tik kad rusai pateiks grafiką kariuomenės išvedimui. Obey sakė, jog jam atrodė būtina išbraukti išvedimo terminą ir jo sąlygas išreikšti „daug mandagiai. Yra ir mandagus būdas pasakyti 'išėik', ir nemandagus būdas. Klausimas, ar tai padarysi su kūju ar su aksominėmis pirštinėmis“, jis sakė.

McConnell, tačiau argumentavo, kad svarbu Maskvai pastatyti griežtą terminą ir, kad jo siūloma pataisa buvo lyg „apdrauda“, užtikrinanti, kad Rusija įvykdys savo pažadą išvesti kariuomenę iš Estijos.

Kiosse svarstybose tačiau laimėjo kongr. Obey, konferen-

cijos komiteto nariams balsuojant pagal partiją. Komitetas nutarė išbraukti Senato pravažę pataisą. Vienas respublikonas — kongr. Bob Livingston iš Louisiana — šiuo klausimu balsavo su demokratais.

Tad šiandien, pagal JAV lėšų skirstymo užsienio šalims įstatymą, yra reikalaujama, kad Rusija išvestų kariuomenę iš Estijos, bet nėra nustatyta data, iki kurios išvedimas turi būti baigtas. JAV administracijai, kurią komitete atstovavo valstybės sekretoriaus pavaduotoja legislatyviniais reikalais Wendy Sherman ir komiteto demokratai nariai, pavyko pašalinti spaudimą Rusijai. Jei dabar Rusija paskutinį momentą atsisakytų išvesti kariuomenę iš Estijos, prezidentas Clinton mažai kuo tegalėtų jų paskatinti.

Obey ir jo šalininkai pasiuntė Maskvai žinią, kad Vašingtonas stato Rusiją pirmoje vietoje, rašo Lally Weymouth. JAV ukrainiečių organizacijos atstovas Eugene Iwanciew, pareiškė: „Jei aš būčiau Ukrainoje, pasidaryčiau išvadą, kad JAV nėra labai gera sąjungininkė ir kad Rusija nesilaiko savo įsipareigojimų — ir pergalvočiau savo sprendimą atsisakyti savo branduolinių ginklų. Maskvai pasakytą — ko panorėsi, tą gausi“.

McConnell teigia, kad JAV turi trumparegiškai Rusijos atžvilgiu. Administracija ne tik išbraukė kariuomenės išvedimo grafiką iš siūlomų pataisų, ji taip pat pasipriešino sen. McConnell pastangoms kai kurias JAV skiriamas lėšas specialiai siūsti tiesiog Ukrainai, Armėnijai ir Gruzijai, užuot visas lėšas siuntus per Maskvą. McConnell nori, kad Maskvą žinotų, jog Vašingtonas nori stiprių abipusių ryšių su tomis valstybėmis. Jis yra susirūpinęs, kad Clintono užsienio politika gali paskatinti Rusijos imperijos sugrįžimą. Prezidentui būtų svarbu atkreipti dėmesį į senatoriaus McConnell susirūpinimą, baigia straipsnį Lally Weymouth.

Lietuva išleido trumpalaikius bonus

Vilnius, rugpjūčio 10 d. (Elta) — Finansų ministerija rugpjūčio 10 d. nutarė išleisti ir apyvartą Lietuvos Respublikos vyriausybės trumpalaikės paskolos obligacijas. Emisijos apimtis — 25 milijonai litų. Obligacijų terminas — 45 dienos, o vieno vertėbinio popieriaus nominali vertė — 100 litų.

Pirminėje rinkoje obligacijos bus platinamos varžytinėse, kurias Lietuvos Bankas organizuoja rugpjūčio 16 dieną. Dalyvauti varžytinėse galima tik pagal konkurentines paraiškas. Maksimalios obligacijų metinės palūkanos — 32%. Asmenys ir įstaigos, pageidaujantys pirkti šias obligacijas turi kreiptis į komercinius bankus ir finansinio maklerio įmones, kurie pagal Finansų ministerijos ir Lietuvos Banko patvirtintą vyriausybės vertybinių popierių emisijos ir apyvartos laikinąją tvarką turi teisę dalyvauti Lietuvos Banko varžytinėse.

Rugpjūčio 1 d., 5:30 val. vakaro iš Karmėlavos aerodromo pakilo Danijos karo transporto lėktuvas C-130, kuriuo į Daniją tęsti mokymų, ruošiantis taikos palikimo operacijoms, išskrido 32 Lietuvos kariai. Planuojama, kad rugpjūčio 22 d. jie išskris į Kroatiją dalyvauti Jungtinių Tautų taikos palaikymo operacijoje Danijos bataliono sudėtyje. Komandiruotės metu Lietuvos kariai gaus dvigubą atlyginimą Lietuvoje, o tarnybos diena priylgs dviem.

Pasaulio Bankas rekomenduoja sutaupas kompensuoti iš mokesčių

Vilnius, liepos 27 d. (LA) — Vienas iš Pasaulio Banko direktorių Basil Kavalsky parašė laišką Seimo pirmininkui Česlovui Juršėnui, kuriame rekomenduoja priimti referendumą siūlomo turto atstatymo įstatymo. Vieton to, siūlo prarastas sutaupas kompensuoti iš surenkamų mokesčių.

Laiške, kuris aprašomas „Lietuvos aide“, Kavalsky rašo: „Mes suprantame, jog daug lietuvių patiria materialinių sunkumų, nuvertėjus sutaupoms. Palaikome nuomonę, kad valstybės turtą reikia privatizuoti teisingai ir remiantis aiškiais procedūromis. Tačiau manome, jog, įgyvendinus įstatymo projekte siūlomas priemones, šių tikslų pasiekti neįmanoma“.

Basil Kavalskio teigimu, priėmus tokį įstatymą, labai padidėtų nominali įmonių turto vertė ir indėliai bankuose. Dėl to labai išaugtų įmonių ir vartotojų išlaidos bei kreditai. Tai įplūtų žibalo ir infliacijos ugnį tuo metu, kai investicijoms į šalies privatų sektorių ir jo augimui, prekybos ir užsienio investicijų skatinimui būtina reikia ilgalaikio stabilumo ir Lietuvos makrofinansinio politinio patikimumo. Toks bankų likvidumo didinimas ne visai atitinka Lietuvos ir Tarptautinio Valiutos Fondo susitarimą.

Pasaulio Banko ekspertai

Lietuvos Misija — naujose patalpose

New Yorkas, rugpjūčio 3 d. — Lietuvos ambasadorius Anicetas Simutis oficialiai painformavo kitų valstybių ambasadorius, Jungtinių Tautų organus ir specialias agentūras, kad nuo rugpjūčio 15 d. baigia eiti Lietuvos Misijos prie Jungtinių Tautų vadovo pareigas.

Laikinosios reikalų patikėtinės pareigas iki naujojo ambasadoriaus atvykimo eis Misijos patarėja Gintė Damušytė.

Ta proga pranešta, kad Lietuvos Nuolatinė Misija Jungtinėse Tautose persikėlė į naujas patalpas. Naujas jos adresas: Permanent Mission of the Republic of Lithuania to the United Nations, 420 Fifth Avenue, 3rd Floor, New York, N.Y. 10018. Telefonas (212) 354-7820, fakso numeris (212) 354-7833.

mano, kad dėl indėlių indeksavimo atsirastų Taupomojo Banko ir kitų su šiais dalykais susijusių bankų įsiskolinimų. Visi požymiai rodo, jog likusio valstybinio turto vertė ir įplaukos, kurios bus gautos ji privatizuojant, nebus didelės, o galbūt net nuostolingos. „Taip Taupomasis ir kiti bankai taptų nemokūs ir indėlininkams galima būtų išmokėti tik labai mažą indeksuotų indėlių dalį, arba valstybė turėtų imtis priemonių ir suteikti jiems kreditų, iš kurių jie galėtų tenkinti indėlininkų poreikius. Pirmu atveju valdžia save diskredituotų, nes nesugebėtų įvykdyti pažado, duoto indėlininkams. Antru atveju būtų rimtų neigiamų finansinių ir su pinigais susijusių pasekmių“, rašoma laiške.

Ekspertų nuomone, net ir su pakeitimais priimtas įstatymas būtų labai rizikingas, nes reikia atstatyti ir perduoti turto mažiausiai už 700 milijonų litų 1992 metų sausio kainomis ir atstatyti turto už 10 bilijonų litų. Gali tekti panaudoti biudžeto lėšas išmokant indeksuotus indėlius ir palūkanas už juos.

Vietoj privatizavimo ir įmonių reorganizavimo į korporacijas gali prasidėti atvirkščias pro-

cesas — akcinės bendrovės taps valstybinėmis akcinėmis įmonėmis, o vėliau jos gali būti perregistruotos į valstybines. Visoje ekonomijoje suirtų ir susikomplicuotų turtiniai ir nuosavybės santykiai, užsitęstų privataus sektoriaus plėtojimas, pasaulyje susvyruotų visuomenės pasitikėjimas privačios nuosavybės statusu Lietuvoje.

Priėmus įstatymą, Taupomasis ir kiti bankai pavirstų įmonių akcininkais. Tačiau bankai negali priimti sprendimų, nukreipti įmonių veiklą tinkama linkme bei išmintingai vadovauti įmonėms. Dėl to gali užsitęsti įmonių reorganizavimas.

„Norėtume rekomenduoti nepriimti šio įstatymo projekto (nei pirminio, nei patobulinto varianto). Vietoj to siūlome įgyvendinti ankstesnius nutarimus dėl indėlių indeksavimo (indeksuoti tik konkrečiai apibrėžtas indėlininkų santaupas dauginant iš dešimt, per keletą metų nuosaikiai naudojant valstybės biudžeto lėšas, to nesietis su privatizavimu ir įmonių turto indeksavimu). Taip pat siūlome neanuliuoti privatizavimo sandorių bei paspartinti likusio valstybės turto privatizavimą. Privatizavimo tase — esminė Lietuvos perėjimo į rinkos ekonomiką dalis“.

Šio laiško kopijos taip pat išsiųstos ministrui pirmininkui ir Lietuvos Banko valdybos pirmininkui Kazui Ratkevičiui.

Paminėtas Smetonos gimimo jubiliejus

Vilnius, rugpjūčio 10 d. (Elta) — Rugpjūčio 10 d. sukako 120 metų, kai gimė pirmasis nepriklausomos Lietuvos prezidentas Antanas Smetona. Jubiliejus proga Vilniuje, Tiltu gatvėje, prie namo, pažymėto 1-uoju numeriu, kur Antanas Smetona gyveno 1908-1909 metais, atidengta atminimo lenta. Įžanginį žodį atidengimo ceremonijoje tarė Vilniaus miesto tarybos pirmininkas Valentinas Šapalas. Kalbėjo ir atminimo lentą atidengė švietimo ir mokslo ministras Vladislavas Domarkas.

Tautininkų Sąjungos frakcijos Seime seniūnas Leonas Milčius ir opozicijos vadas prof. Vytautas Landsbergis dar kartą priminė Antano Smetonos nuopelnus atkuriant Lietuvos valstybę.

Iškilnėse grojo pučiamųjų orkestras „Trimitas“, prie memorialinės lentos žmonės padėjo gėlių. Jelgavoje, Latvi-

joje, kur mokėsi prezidentas Antanas Smetona, šią savaitę taip pat bus atidengta atminimo lenta.

Danai padeda Lietuvai kaimui

Vilnius, rugpjūčio 5 d. (Elta) — Iš Danijos į Lietuvą atgabenta beveik pusantro šimto veislinių kiaulių. Šie gyvuliai, įvertinti daugiau kaip 1.4 milijonų daniskų kronų, padės tobulinti Lietuvos kiaulių veislininkystę. Lietuvoje numatoma įsteigti stambų kiaulių veislininkystės centrą.

Kaip informuoja Žemės ūkio ministerija, jau daugiau kaip dešimt metų į Lietuvą nebuvo įvežta jokios naujos veislės kiaulių, kurios padėtų gerinti vietinių gyvulių genofondą. Dabar, pagal Lietuvos ir Danijos

Clintonas rūpinosi kariuomenės išvedimu

New Yorkas, rugpjūčio 8 d. (NYT) — Pirmadienio „New York Times“ laikraščio laidoje esejistas William Safire pagvil-deno, kodėl JAV prezidentas Bill Clinton buvo taip šiltai priimtas Latvijoje ir parodė, kad jis ir toliau per asmenišką ryšį su Rusijos prezidentu Boris Jelcin rūpinasi, kad Rusijos imperiniai siekiai nesuktų į Baltijos šalis.

Safire priminė, kad visi JAV prezidentai ir prieš Clintoną niekuomet nepripažino Baltijos šalių įjungimo į Sovietų Sąjungą, ir tai padrasino Baltijos šalis paskelbti nepriklausomybę. Bet, jis rašo, nepaisant to, iš jų vis vien nesikraustė rusiškoji okupanto kariuomenė, teisingai masi tariamą kolonistų-rusų teisių saugojimu, kad rusų kariams nėra butų Rusijoje, ir, Latvijos atveju, būtinumu išlaikyti ankstyvo įspėjimo radarą stotį Skrundoje. Tačiau, nugalėjus visas kliūtis, rugpjūčio 31 dieną visi likę Rusijos daliniai bus išvesti iš Baltijos šalių. Ir, anot Safire, labai daug kredito už šį vos pastebėtą diplomatinį šėdėvą tenka prezidentui Bill Clinton.

Jau nuo pat pirmo susitikimo su prezidentu Jelcinu Vancouver, Kanadoje, iki paskutinės „viršūnių konferencijos“ Neapolyje Clintonas spaudė Rusiją pasitraukti iš Baltijos šalių. O Jelcinas, nors anksčiau kritikavo Gorbaciovą, kad nenori išvesti kariuomenės, pats atsiradęs valdžioje ir akistatoje su Rusijos kariuomenės vadų reikalavimu pasilikti Baltijos šalyse, elgėsi ne kitaip. Bet skatinamas Švedijos ministro pirmininko Carl Bildt, Clintonas emėsi telefonu ir laiškais aiškintis su Jelcinu dėl visų pasilikimo priežasčių, tuo aiškiai parodydamas asmenišką susirūpinimą tuo reikalu.

JAV sėkmingai tarpininkavo Skrundo radarų stoties išmontavimo derybose, taip, kad būtų patenkinti ir Rusijos gynybiniai reikalavimai (Rusija galės dar penkeris metus nuomotis stotį, ir joje dirbs tik civiliai tarnautojai). JAV taip pat davė Rusijos karininkams po 25,000 dolerių lėšas, kuriais galės nusipirkti namus Rusijoje.

Bet Jelcinas vis vien nenorėjo laikyti kariuomenės išvedimo termino — rugpjūčio 31 dienos, rašo William Safire. Spaudžiamas Rusijos nacionalistų ir kariuomenės, jis pradėjo skųstis, kad Estijoje ir Latvijoje rusų mažumas kenčia „brutalias“ represijas. Liepos mėnesį Neapolyje paklaustas, ar laikysis kariuomenės išvedimo termino, viešai atsakė: „niet“.

Lankydamasis Latvijoje liepos 6 d., prezidentas Clinton patvirtino Latvijos ryšius su Vakarais ir net sukėlė viltis, kad vieton „Partnerystės vardan taikos“ erzac, gal net tiesiog praplės NATO narystę į rytus. Tačiau, rašo Safire, Clintonas nutildė valiuojančias minias prie Laisvės paminklo, pasaky-

damas tai, ko daugelis nerusų Latvijoje nenorėjo girdėti: „niekuomet nepanėigt kitiems to teisingumo ir lygybės, už kuriuos patys kovojote, ... nes laisvė be tolerancijos yra neįvykdyta laisvė“. Safire čia citavo Clintono žodžius, kurie baltų neįtikino, o tik parodė, jog Clintonas nesuprato padėties šiuose kraštuose.

Bet už devynių dienų, rašo Safire, Clintonas parašė Jelcinui laišką užtikrindamas, kad rusų teisės Baltijos šalyse, „yra principinis reikalas man“, bet kad „mes šiose šalyse nematome sisteminę (teisių) pažeidimų“. Laiške jis, be to, rašė: „Boris, mano tvirta pažiūra yra ta, kad neturime praleisti progos santykius tarp Rusijos ir Estijos pastatyti į naują kelią, pasiekdami sutarimą su prezidentu Meri. Jūs turėtumėte padėti visas pastangas, kad likusieji daliniai būtų išvesti iš Estijos iki rugpjūčio 31-osios“.

Safire čia neužsimena JAV Senato sprendimo neskirti Rusijai lėšų, jei nebus išvesta kariuomenė, kuris be abejo taip pat prisidėjo prie Rusijos sprendimo pasirašyti sutartį su Estija. Šiuo rašiniu Safire tikslas, matyt, yra parodyti, kad prezidento vaidmuo yra svarbus Baltijos šalyse ypač dabar, kai prezidentas konkuruoja su Senatu, stengdamasis parodyti, kad jo veiksmas, o ne Kongreso yra lemiamas. Be abejo, čia role vaidina ir prezidento politika su Kongresu, kuris visai bando stabdyti prezidento siūlomą sveikatos priežiūros sistemos reformos programą.

Vilties, kad Rusija pakeis savo nuostatą ir susitars išvesti kariuomenę buvo nedaug. Rusijos diplomatas Vitalij Čurkin negražiai pasielgė, susitikęs su prezidentu Meri, tikėdamasis, kad Maskvoje Meri susitikimas su prezidentu Jelcinu nebus sėkmingas. Clintono patarėjas nacionalinio saugumo klausimais Nick Burns, kurį pabaltiečiai labai vertina, taip pat buvo pesimistiškai nusiteikęs. Bet, anot Safire, jie visi buvo nusteibinti, kai Boris Jelcinas, kuriam Clintonas laiškuose nuolat vis priminė, kad negalima jungti kariuomenės išvedimo su kitais klausimais, įsakė savo patarėjams išspręsti reikalą ir liepė kariuomenei pasitraukti iš Baltijos šalių tą pačią dieną, kai paskutinis Rusijos karys išvyks iš Vokietijos.

William Safire padaro išvadą, jog tai rodo, kad Rusijos imperiniai interesai yra kreipiami labiau į pietus, nei į vakarus, iš dalies prezidento Clintono diplomatijos dėka. Ir tai, rašo Safire, gali parodyti kas gali įvykti tais retais atvejais, kai šis prezidentas padaro aiškų strateginį sprendimą, asmeniškai juo domisi ir pakartotinai rūpinasi jo įvykdymu.

KALENDORIUS

Rugpjūčio 11 d.: Šv. Klara, mergelė (gimė 1194 m., mirė 1253 m.); Tiburcijus, Zuzana, Filomena, Putis, Porutė. Pirmasis Pasaulio lietuvių kongresas įvyko Kaune 1935 m. rugpjūčio 11-17 dienomis.

Rugpjūčio 12 d.: Hilarija, Klara, Laimonas, Giedrūnė. Liublino unija pasirašyta 1569 metais.

DAINAVA – „ČIA MŪSŲ LIETUVA“

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

Atsilankiusius „Dainavos“ jaunimo stovyklos metinėje šventėje prie svetainės sutiko dailiai apipavidalintas kreipinys, kuris baigiamas sekančiais: „Neužmirškime šio brangaus lietuviško kampelio. Atsilankykite dažniau, prisidėkite kaip galime prie „Dainavos“ išlaikymo, nes čia laukia ne Spyglys, svetainė, pušynas, kalneliai ir draugai – šioj pusėj Atlanto čia mūsų Lietuva“. Džiugiausia tai, kad šie žodžiai, nors autorė nežinoma, išreiškia „Dainavoje“ užaugusių, tautiškai subrendusių ir jos ateitimi besirūpinančių nuotaiką. Tai ne tik žodžiai, nes po jais buvo iškabinas dvidešimties penkių svetainės talkininkų sąrašas. Išskyrus porą veteranų, bene visos kitos pavardės buvo šios stovyklos auklėtinių.

Dar prieš įvažiuojant į „Dainavą“, gerą nuotaiką sukėlė išlygintas, praplatintas, naujai asfaltu padengtas kelias nuo Napoleono miestelio iki pat „Dainavos“ ribos. Per dešimtmečius svečiai ir stovyklautojai iš vakarų (Čikagos ir kitur) jau buvo pripratę prie to provincijos kelio, kuris dabar staiga pavirto pavyzdingu ir tikrai tvarkingu keliu. Nors „Dainava“ prie šio kelio pagerinimo tiesiogiai neprisidėjo, reikia manyti, kad stovyklos populiarumas ir į ją vykstančių automobilių gausa turėjo įtakos apskrities kelių komisijai, nutarusiai tas septynias mylias sutvarkyti kaip pirmos klasės kelią. Be „Dainavos“ tas kelias ir

bės išlaikyme. Ta suma įgalins padengti pusę vieno pastato stogo remonto išlaidų, o tu pastatų yra keletas.

„Vienintelė grupė, kuri sąžiningai dirba – tai Clevelando grupė, davusi 12,000 dol. pelno. Detroito jaučiamas talkos trūkumas. Trūksta rankų pagalbos“, – teigė tarybos pirmininkas. Paminėjus Clevelandą, suvažiavimo dalyviai pranešimą pertraukė audringais plojimais. Iždininko Stepono Smalinsko pranešime kalbant apie Clevelando pastangas ir talką, ji pertraukė entuziastiški plojimai. Iždininkas savo pranešimą baigė visus kviesdamas „atverti“ širdis ir pinigines. Stovyklos rėmėjų komitetas Clevelande, vadovaujamas visad optimistiškai nusiteikusių dr. Mariaus Laniausko, dar kartą parodė savo sugebėjimą atsirašyti rankoves „atverti“ ne tik savo ir kitų širdis, bet ir čekių knygučes. Daug atlikta, šiltai įvertinta.

Revizijos komisijos pirmininkas Antanas Janušis pranešė, kad visos knygos ir atskaitomybė vedama pavyzdinčiai. Suvažiavimo dalyviai jau minėtam iždininkui Smalinskui ir buhalterui Algiiui Bražėnui gražiai paplojo. Jei ne Clevelando grupės pastangos, „Dainavos“ išdai būtų buvę apytūstis.

Sekančiuose klausimuose ir pasisakymuose išryškėjo visa eilė ūkinių bei organizacinių trūkumų. Pvz., kodėl nepajauta žolė, kaip anksčiau būdavo? Kodėl neatnaujinamas 1982 m. paruoštas „Dainavos“ darbų apta-

Po Tautinių šokių šventės Lietuvoje dalis Detroito šokėjų su draugais iš Panevėžio.

Nuotr. Jono Urbono

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROIT, MI

GOLFO TURNYRĄ LAIMĖJO KLEVELANDIEČIAI

Rugpjūčio 6 dieną vykusiam 17-tame tarpmiestiniame golfo turnyre, kuriame dalyvavo Clevelando ir Detroito lietuviai golfininkai, Clevelandas laimėjo septynių smūgių skirtumu. Geriausiai sužaidė detroitietis Ipolitas Janušis su 76 smūgiais. Arčiausiai prie vėliavos pirmuše detroitietė Donna Juškinė ir klevelandiečiai Darius Miciūnas ir Vincas Urbaitis. Toliausiai numušė klevelandietis Rimas Laniauskas.

Turnyre dalyvavo 26 žaidėjai. Turnyras vyko Elmore golfo laukuose, Elmore, Ohio. Turnyro šeimininkai buvo Clevelando golfininkai, vadovaujami Algio Nagevičiaus. Ateinančių metų turnyrą ruoš detroitiečiai.

SAULIUS PETRULIS PAKELTAS Į VIRŠILOS LAIPSNĮ

Oakland apskrities Sheriff John Nichols pranešė, kad Saulius Petrulis, labai gerai išlaikęs viršilos egzaminus, nuo rugpjūčio 1 dienos yra pakeltas į viršilos (sergeant) laipsnį. Saulius Petrulis, atlikęs karinę tarnybą (karininkas JAV Marinuose), prieš 7 metus įstojo į Oakland apskrities Sheriffo dalinius.

LIETUVIŲ FRONTO BIČIULIŲ STOVYKLA

Lietuvių Fronto bičiulių poilsio ir studijų savaitė Dainavos jaunimo stovykloje vyks rugpjūčio 21 iki 28 d. Detroito Fronto bičiuliams vadovauja Marija Petrulienė.

ATVYKO GYDYTIS SESELĖ MICHELLE

Vienulė Michelle (Garliauskaitė) Garas, OSF, sveiksta po sėkmingos kelio operacijos Pittsburgje. Sesele atvyko iš Utenos į Pittsburgą gydyti savo kelią. 1992 metais sesele Mi-

chelle Utenoje įkūrė seselių pranciškiečių misiją.

Seselė Michelle Utenos „Saulės“ gimnazijoje dėsto anglų kalbą ir tikybą. Laisvalaikio lanko apylinkės viešąsias mokyklas, ligonines, senelių prieglaudas ir šeimas, teikdama įvairias paslaugas. Vienulės mėnesinis atlyginimas yra 32 dol. Norintieji paremti lietuvių vienuolyno misijos veiklą gali siųsti savo aukas: Sisters of St. Francis of the Providence of God, Grove and McRoberts Roads, Pittsburg, PA 15234. Tel. 412-882-9911.

Po kelio gydymo, kuris truks kelis mėnesius, sesele Michelle grįš į Uteną. Ji yra gimusi Utenoje, augusi ir brendusi Detroito Šv. Antano parapijoje. 1963 metais įstojo į vienuolyną. Mokytojo Pittsburgje, New Kensington, Mahanoy City, Whitehall, Detroit, Grand Rapids, ir Kenosha, Wisconsin. 1992 metais, kartu su vienuole M. Dolorita Butkus, nuvyko į Uteną įkurti misiją. Linkime vienuolei Michelle sveikatos ir Dievo palaimos auklėjimo ir pastoracijos darbe.

LIETUVOS VYČIŲ VEIKLA

IVYKO METINIS GOLFO TURNYRAS

Michigan State universiteto futbolo trenerio George Perles, kurio šeima priklauso Šv. Petro lietuvių parapijai, pirmas metinis golfo turnyras įvyko birželio 14 d. Western Golf and Country Club, Redford, MI.

Prieš 2 metus George Perles su žmona Sally važiavo į Lietuvą aplankyti jo giminių. Jie grįžo labai nustebę, kai pamatė kaip žmonės Lietuvoje sunkiai gyvena. George Perles po to kalbėjo dvejose spaudos konferencijose, ir Algirdas Brazis, Lietuvos vyčių garbės narys iš Čikagos, radęs G. Perles straipsnį apie Lietuvos padėtį, atsiuntė jį Lietuvos vyčių garbės nariui, „Pagalba Lietuvai“ vadovui Robertui Boris.

Straipsnyje George Perles rašė, kad jis nori padėti Lietuvai, tik nežino koku būdu. Robertas Boris nusiuntė jam laišką, kuriame apibūdino Lietuvos vyčių padalinio „Pagalba Lietuvai“ tikslą ir veiklą. Po to įvyko George Perles, Jurgio Še-

pečio ir Roberto Boris susitikimas. G. Perles pasiūlė surengti golfo turnyrą ir visą jo pelną paskirti „Pagalba Lietuvai“ organizacijai. Svarbiausia reikėjo surasti sponsorius, kad turnyras galėtų įvykti ir būtų sėkmingas. Robert Kratage įteikė 10,000 dol. čekį jo tėvelių a.a. Onos ir Antano prisiminimui.

Turnyro garbės komitetą sudarė arkivyskupas Adam Maida ir buvęs gubernatorius George Romney. Komiteto pirmininkas buvo Detroito „Lions“ futbolo komandos vyr. treneris Wayne Fontes ir Michigan valstijos vyr. prokuroras advokatas Frank Kelley. Golfo dienos k-to pirmininkai buvo Algis Duoba ir Liudas Kulikauskas.

Turnyre dalyvavo 154 golfo žaidėjai, iš kurių daugiau kaip pusė buvo lietuviai. Po to, iškilmingos vakarienės metu, programą pradėjo L. Kulikauskas, kviesdamas F. Kelley tarti atidarymo žodžius. Kun. Walter Stanevich sukalbėjo invokaciją. Muzika visus linkmino vyčiai John Stanevich, Joe Stark ir Ray Persavich. Robertas Boris įteikė George Perles simbolišką dovaną – juosta, išaustą Lietuvoje, su užrašu „George Perles – Jurgis mėgsta kugeli“ (tai iš tikrųjų jo mėgiausias patiekalas). Humoriškai pasisakė Bob Talbert, „Detroit Free Press“ žurnalistas. Pabaigos žodį tarė Frank Kelley, išreikšdamas visiems padėką.

„Golfo turnyras davė 29,000 dol. pelno. Ačiū visiems, kurie prisidėjo koku būdu ir parėmė šią iškilmingą dieną, kad ji būtų labai sėkminga“, užbaigė Robertas Boris.

Regina Juškaitė

Būsimos mokytojos (iš kairės) N. Bailey, R. Stirbyte ir Kr. Rupeikyte mokosi rankdarbių Mokytojų studijų savaitėje Dainavoje. Joms padeda JAV LB Švietimo tarybos pirm. Regina Kučienė.

Nuotr. Viktoro Kučo

būtų likęs tik provincijos kelielis.

Darbinga ir pozityvi nuotaika vyravo ir stovyklos metiniame rėmėjų suvažiavime, vykusiamie liepos 24 dieną. Suvažiavimą pravedė tarybos pirmininkas Vytautas Petrulis. Dalyviai, kurių buvo apie trisdešimt, iš klausė pirmininko pranešimo, sužinojo, kad visą gegužės mėnesį stovyklą administravo Laura Gražulytė, kol iš Lietuvos atvyko Mikulevičių šeima, kuri dabar rūpinasi stovyklos švara, priežiūra, ūkvedyste. Daugeli metų stovykla besinaudojanti Saline mokyklų grupė atkreipė dėmesį į jau pavasarį rastus pagerinimus: naujos lubos tualetuose, dušų galvutės, naujas vandens šildymo katilas, kilimai, šimtas naujų minkštesnėm sėdynėm kėdžių. Baltieji rūmai viduje taip pat naujai išdėstyti. Kitose patalpose – berniukų barake – įdėtos naujos lubos; mergaičių barake – naujas karšto vandens katilas. Neoficialiai sužinota, kad Lietuvių fondas stovyklos remontui paskyrė 2,000 dol. Tai graži paskata ir gal daugiau simbolinis įvertinimas „Dainavos“ rolės lietuvių-

Lietuvos Vyčių tautinių šokių grupės šokėjai.

DRAUGAS

(USPS-161-000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$90.00. Foreign countries \$100.00. Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėsti, atžymima, iki kada yra užsimokėjus.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	¼ metų	3 mėn.
JAV.....	\$90.00	\$50.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur.....(U.S.)	\$100.00	\$55.00	\$35.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV.....	\$50.00	\$35.00	\$25.00
Kanadoje ir kitur.....(U.S.)	\$55.00	\$35.00	\$30.00
Užsakant į Lietuvą –			
Oro paštu.....	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida.....	\$160.00	\$85.00	
Paprastu paštu.....	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida.....	\$55.00	\$35.00	

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

Po įspūdingos paskaitos, minint tragiškąjį birželį, St. Petersburgo lietuvių telkinyje (iš kairės) prelegentas inž. Vytautas Mažeika ir minėjimo organizatoriaus, klubo pirm. Mėčys Šilkaitis.

Nuotr. Elvyros Vodopalienės

DALIA E. CEPELE, D.D.S.

DANTŲ GYDYTOJA
7915 W. 171st
Tinley Park, IL 60477
(708) 614-6871
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern-unto diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. **Susitarimui** (kalbėti angliskai) tel. 708-422-6260

Kab. 312-735-4477;
Rez. (708)246-0067; arba (708)246-6581

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ – NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v. p.p. 7 v.v. antrd. 12:30-3 v.p.p.
trečd. uždaryta, ketvd. 1-3 v.p.p.
penkt. ir šešt. 9 v.v.-12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-6969 arba (312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ZAIZDAS IR
ISSIPLETUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-6101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v.v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 312-585-1955
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2606
Valandos pagal susitarimą
Vakaraais ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
7722 S. Kedzie, Chicago 60652
Tel. 312-434-2123
Pirmd. 2 v. p.p. - 7 v.v., antr. 9 v.v. - 12, ketvd. 12 - 4 v. p.p., penkt. 12 - 6 v.v.

LINAS A. SIDRYS, M.D.

Ophthalmologas/Akių Chirurgas
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
708-636-6622
4149 W. 63rd St.
312-735-7709

Kab. tel. (312) 471-3300

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinus
2616 W. 71st St.
Tel. (312) 737-5149
Val. pagal susitarimą

Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val.: antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 776-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir
Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLOBIA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Karšta vasara pranašauja sunkią žiemą

Lietuvos ekonomines painedas šiemet, atrodo, nusprendė dar paastrinti ir gamta. Grįžusieji šią vasarą iš tėvynės pasakoja, kad oras nepaprastai karštas ir sausas. Kalbama apie būsimus žiemos vargus ir taip įvairių trūkumų spaudžiamiems gyventojams. Išdžiūvus žolei ganyklose, jau dabar reikia šienų šerti gyvulius. Soduose suvyto ir nukrito neužaugę vaisiai, išdegę daržovės, uogynai. Pasak „Lietuvos ryto“ (š.m. liepos 29 d.), krašte padėtis darosi tikrai grėsminga. Jeigu orai netrukus nepasikeis, ateinančios žiemos prognozė nieko gera nežada.

Žemės ūkio ministerija skelbia, kad liepos mėnesį sąlygos augti bulvėms, vasarajui ir žolei smarkiai pablogėjo. Oras buvo labai karštas ir sausas. Kai kuriomis dienomis santykinė oro drėgmė buvusi maždaug tokia, kaip dykumoje — 30 procentų.

Liepos 27 d. įvyko uždaras vyriausybės posėdis, kuriame nutarta sudaryti komisiją sausros padariniams įvertinti ir šalinti. Komisijai vadovauja ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius. Nustačius nuo sausros labiausiai nukentėjusius rajonus, bus įsteigtas specialus fondas, numatoma ieškoti pagalbos ir už Lietuvos ribų — kreipiantis į Europos Sąjungą.

Reikia tikėtis, kad šį kartą Lietuvos vyriausybė ir Seimas imsis greitesnių sprendimų, bent laikinai bus pamiršti nuolatiniai kibirčiai su opozicija ir ausirūpinta gyventojų gerove. Iš Lietuvos gaunamuose laiškuose rašoma, kad daugelyje parapijų kunigai ragina parapijiečius melstis, atgailauti ir pamesti blogus įpročius, nes karščiai ir sausros yra Dievo bausmė už žmonių nuodėmes: ištvirkavimą, girtuoklystę, nesąžiningumą. Iš vienos parapijos į kitą iškilmingose procesijose nešami Marijos paveikslai bei statulos, prašant Dievo Motinos užtarimo, kad Viešpats atitolintų šias gamtos nelaimes.

Ne tik Lietuva skundžiasi ypatingai karšta ir sausa vasara. Kenčia kone visa Europa. Vokietijoje, Lenkijoje, Vengrijoje, buvusios Jugoslavijos teritorijoje temperatūra jau kuris laikas sukasi apie 100 laipsnių F. Sakoma, kad Vokietijoje liepos mėnuo buvo karščiausias per 100 metų, o Olandijoje ir Danijoje — nuo 1706 m., kai pradėta kasdien registruoti oro temperatūra. Čekijoje buvo net sumažintas normalus traukinių greitis, nes karštis dienos metu iškraipė geležinkelio bėgus ir buvo susirūpinta galimomis katastrofomis.

Spaudoje pažymima, kad Baltijos jūros vanduo, paprastai vėsus ir vasarą, šiemet pasiekęs 79 laipsnius F, o prie Vokietijos krantų dėl tos priežasties atsiradę dideli kiekiai raudonųjų ir mėlynųjų dumblų — Baltijos vanduo pradėjęs „žydėti“. Žmonės sėdi namuose ir leidžia elektrinius vėsinčius, todėl nepaprastai padidėjo elektros jėgos suvartojimas. Reino ir Vesperio upių vanduo, kurį aplinkinės jėgainės naudoja varikliams atvėsinti, pasiekė 79 laipsnius F ir, jeigu temperatūra dar kiek pakils, jėgainės reikės uždaryti, nes per šiltas vanduo neatlieka savo paskirties.

Neįprasti vasaros karščiai pasireiškė ir kitose pasaulio vietose. Japonijoje pirmą rugpjūčio savaitę dienos metu oro temperatūra pasiekė 102 laipsnius F. Tai karščiausias dienos nuo 1953 metų, kai temperatūra buvo pakilusi iki 101 laipsnio F. Daugiau kaip savaitę užsitęsę karščiai ir retai pasirodęs lietus labai išdžiūvino žemę, ūkininkai pradėjo skustis, kad nukentėję pasėliai, o nuo karščio nugaish desimtys tūkstančių vištų. Vandens lygis ir kurių miestų rezervuaruose tiek nukrito, kad žmonės leidžiama vandentiekio paslaugomis naudotis tik kelias valandas per parą. Japonijoje temperatūra pradėta žymėti nuo 1923 metų. Karščiausia diena užfiksuota 1933 m., kai temperatūra pasiekė 105 laipsnius F.

Nors daugelyje šalių visa gyvoji gamta — ir žmonės — kenčia nuo sausros bei karščių, daugiau pasitirintams kraštams, su pastovia, sėkmingai išvystyta pramone ir gerai sutvarkytu žemės ūkiu vienai kiti blogi metai neatneš didelių sunkumų. Lietuvai čia bus kur kas blogiau.

Ne tik Lietuva skundžiasi ypatingai karšta ir sausa vasara. Kenčia kone visa Europa. Vokietijoje, Lenkijoje, Vengrijoje, buvusios Jugoslavijos teritorijoje temperatūra jau kuris laikas sukasi apie 100 laipsnių F. Sakoma, kad Vokietijoje liepos mėnuo buvo karščiausias per 100 metų, o Olandijoje ir Danijoje — nuo 1706 m., kai pradėta kasdien registruoti oro temperatūra. Čekijoje buvo net sumažintas normalus traukinių greitis, nes karštis dienos metu iškraipė geležinkelio bėgus ir buvo susirūpinta galimomis katastrofomis.

Spaudoje pažymima, kad Baltijos jūros vanduo, paprastai vėsus ir vasarą, šiemet pasiekęs 79 laipsnius F, o prie Vokietijos krantų dėl tos priežasties atsiradę dideli kiekiai raudonųjų ir mėlynųjų dumblų — Baltijos vanduo pradėjęs „žydėti“. Žmonės sėdi namuose ir leidžia elektrinius vėsinčius, todėl nepaprastai padidėjo elektros jėgos suvartojimas. Reino ir Vesperio upių vanduo, kurį aplinkinės jėgainės naudoja varikliams atvėsinti, pasiekė 79 laipsnius F ir, jeigu temperatūra dar kiek pakils, jėgainės reikės uždaryti, nes per šiltas vanduo neatlieka savo paskirties.

Neįprasti vasaros karščiai pasireiškė ir kitose pasaulio vietose. Japonijoje pirmą rugpjūčio savaitę dienos metu oro temperatūra pasiekė 102 laipsnius F. Tai karščiausias dienos nuo 1953 metų, kai temperatūra buvo pakilusi iki 101 laipsnio F. Daugiau kaip savaitę užsitęsę karščiai ir retai pasirodęs lietus labai išdžiūvino žemę, ūkininkai pradėjo skustis, kad nukentėję pasėliai, o nuo karščio nugaish desimtys tūkstančių vištų. Vandens lygis ir kurių miestų rezervuaruose tiek nukrito, kad žmonės leidžiama vandentiekio paslaugomis naudotis tik kelias valandas per parą. Japonijoje temperatūra pradėta žymėti nuo 1923 metų. Karščiausia diena užfiksuota 1933 m., kai temperatūra pasiekė 105 laipsnius F.

Nors daugelyje šalių visa gyvoji gamta — ir žmonės — kenčia nuo sausros bei karščių, daugiau pasitirintams kraštams, su pastovia, sėkmingai išvystyta pramone ir gerai sutvarkytu žemės ūkiu vienai kiti blogi metai neatneš didelių sunkumų. Lietuvai čia bus kur kas blogiau.

(Bus daugiau)

„Draugo“ bendradarbiai Juozas Žygas ir Jurgis Janušaitis visada būdavo vyr. redaktorius kun. Prano Garšvos mielai laukiami svečiai.

APMĄSTYMAI APIE „DRAUGĄ“ JO GIMTADIENIO PROGA

1994 m. liepos 12 d., be iškilmių, sveikinimų, vaišių, kasdieninio darbo nuotaikoje, vienintelis už Lietuvos ribų lietuviškas dienraštis „Draugas“ šventė savo 85-tąjį gimtadienį.

Gyvendamas toli nuo Amerikos lietuvių sostinės Čikagos, prie Atlanto vandenyno leisdamas poilsio dienas, turiu progos apmąstyti lietuviškojo gyvenimo raidą, nuostabius praėjusius, dabarties ir ateities darbus, stengiantis už Lietuvos ribų išlaikyti lietuviškąją salelę.

Sklandydamas lietuvių išeivijos praėjusios istoriją stebiesi, kiek ji per maždaug šimtmetį yra nuveikusi. Šimtai sukurta lietuviškų parapijų, pastatyta gražiausių bažnyčių, vienuolynų, mokyklų. O kokios gilios veiklos pėdos įmintos ir kultūriname gyvenime dėka daugybės lietuviškų organizacijų. Šventės, minėjimai, suvažiavimai, seimai, didieji Tautinių šokių ir Dainų švenčių renginiai. O kiek yra nuveikę politikoje ALTA, VLIKas, LB ir patriotinės organizacijos.

Nuostabų darbą yra atlikusi išeivijos lietuviškoji spauda. Tai suprato ankstyvieji išeiviai, sunkiai dirbdami už mažą atlyginimą, organizavo savąją spaudą. Palyginant nedaug tada turėta šviesių asmenybių, bet jos buvo pilnos entuziazmo, tėvynės meilės, rūpestio šviesti išeiviją, per spaudą jungti tėvynainius didiesiems tikslams-lietuviybės išlaikymui,

JURGIS JANUŠAITIS

savos kultūros ugdymui. Spauda apjungė visus ir visur gyvenančius, tai buvo kasdieninė dvasinė duona, tautinė gyvybė.

I pirmosios spaudos gretas, kaip žinome, įsiriškavo ir mūsų jubilatas „Draugas“. Nekaratosiu jo ikūrimo istorijos, nes sukakties proga jau išsamiai buvo rašyta, suminėti jo steigėjai, redaktoriai, leidėjai.

Šios sukakties proga, aš, būdamas „Draugo“ ilgametis bendradarbis, labai džiaugiuosi galėdamas „Draugą“ pasveikinti, pasidžiaugti jo nueitu keliu ir atliktais darbais. Palinkėti, kad „Draugas“, kaip šviesus žiburys gūždiją naktį, lietuviškajai išeivijai šviestų dar daugelį metų, kad lankytojų kiekvieną lietuvišką šeimą-vyresniąją ir jaunąją kartą, kad savo spinduliavimu pasiektų dabar jau laisvąją Lietuvą.

Prisimenu savo jaunystę Lietuvoje. Sesutės ir svainio Ivanauškų, tuo laiku Čikagoje žymių veikėjų ir „Draugo“ rėmėjų paragintas, maždaug 1936-38 metais parašiau pirmuosius reportažus iš Lietuvos gyvenimo. Tada „Draugo“ redaktorium buvo žymusis visuomenininkas ir plunksnos vyras Leonardas Šimutis. Jo padėkos šiltas žodis mane suartino su „Draugu“. Ir pokario metais iš Vokietijos esu šį tą parašęs, o 1949 m., apsigyvenęs Čikagoje, tapau „Draugo“ labai artimu draugu.

Malonius, neužmirštamus prisiminimus iš bendradarbiavimo paliko neužmirštami redaktoriai: a.a. Leonardas Šimutis, vėliau nuostabios kantrybės asmuo a.a. kun. Pranas Garšva, redaktoriai — prel. J. Prunskis, Aloyzas Baronas, Kazys Bradūnas ir kt.

Ir po jų netekties „Draugas“ su dideliu ryžtu, jau moterų vairuojamas, veržiasi ateitin, nors šaukdamasis pinigines pagalbos, nes ištinka nepritekliai. Amžinybėn kasdien išsina skaitytajai, naujų mažoka, prenumeratos mažėja, išlaidos milžiniškos, nepaisant, kad stengiamasi laikytis taupumo.

„Draugas“ šaukiasi mūsų pagalbos. Įsteigė Draugo fondą. Bet, kol kas, atrodo, jis auga lėtokai. Reikia sukrusti.

Netekus dienraščio „Draugo“, aptemtų visas lietuviškas gyvenimas. Dabar, kad ir toli gyvendami, gauname po keletą laidų iš karto, nes vėluoja, bet, nieko nelaukdami, sklaidome, skaitome, sužinome pilną išeivijos gyvenimą, veiklą kas vyksta tėvynėje, kuo gyvena ir kaip veikia mūsų lituanistinės mokyklos, organizacijos tėvynėje, sužinome žymiųjų žmonių suaktis, jų darbus, na ir atsisveikiname su pažįstamaisiais amžinybėn išskubančiais. Kas, gerbiame, ji, visa tai atstotų, jeigu neturėtume „Draugo“?

„Draugo“ svarbą įdomiai nusakė a.a. Kazimieras Ivanauskas, nuoširdus veikėjas, „Draugo“ rėmėjas; sulaukęs 87 metų

į sunkiai sirgdamas, prieš pat mirtį liūninėje dar skaitė „Draugą“. Jis ragino:

— Reikia skaityti, juk tai mūsų dvasios duona, maitinanti lietuvių. Sužinai kas vyksta pasaulyje ir lietuviškame gyvenime. Branginkite gimtąjį žodį... Po šio pokalbio sekančią dieną Aukščiausias jį pašaukė į savo namus. Tačiau Ivanauskų namuose „Draugas“ lankosi ir šiandien. Pranutė Ivanauskienė, jau 92 metų, sunkiai serganti, vaikų globojama, kasdien laukia „Draugo“, kurį sūnus ar dukra jai visada paskaito. Ji sako: „Draugas“ mano skaitomas jau 72 metai, be pertraukos, jis praskaidrina ir stiprina mano sunkaus gyvenimo dienas“.

Tai nedideli, gal šeimyniniai pavyzdžiai. O kiek dar turime tokių skaitytojų?

Tenka pripažinti, kad nedaug tokių beliko ir iš vėlesnių imigrantų. Tenka nusistebėti, kad net veikėjai, gražiai įsikūrę, šiandien „Draugo“ neprenumeruoja, neskaito, o skolinasi jį iš kaimynų. Ir mastai, ką besakyti apie jaunąją kartą.

Dejavimai nedaug padės. Reikia visuotinio sąjūdžio. Reikia vaju. Siūlyčiau JAV LB Krašto naująjį valdybą ir Tarybą pirmoje XIV Tarybos sesijoje, gal mažiau kalbėti apie politiką, o išmąstyti planus, kaip efektingai padėti mūsų spaudai, o ypač pagalbos besišaukiančiam „Draugui“.

Pranutė Ivanauskienė, 92 m. amžiaus, „Draugą“ skaito jau 72 metus.

I vajuus įjungti Lietuvių Bendruomenių apylinkes. Paskelbti iš naujo „Spaudos“ mėnesį, kurio metu visos organizacijos įvairiais būdais turėtų telkti tam tikslui lėšas.

Organizacijos, besinaudojančios dienraščio puslapiais, skelbdami renginius, jų aprašymus, nuo kiekvieno renginio turėtų skirti didesnę sumą spaudai ir „Draugui“.

Kas pajėgia — tampa „Draugo“ fondo nariais su didesniais įnašais.

Švenčių, gimtadienių, vardinų ar sukaktių proga tėvai te-užsako „Draugą“ savo vaikams ir vaikaičiams ar giminėms Lietuvoje.

Turime šviesių pavyzdžių, kad tėvai patys prenumeruoja „Draugą“ ir dar užsako savo trims dukroms metines prenumeratas.

Čia tik keletas prašymų. Suraskime daugiau. Naujai atvykusius įtraukime į spaudos prenumeravimą. Tą gali atlikti organizacijos.

Tad „Draugo“ jubiliejaus proga suglauskime gretas. Tegul jo ateitis šviesėja. Linkime, kad dienraštis išliktų aukštos kultūros laikraščiu, kad būtų išeivijos didžioji jungtis, jungianti visus tėvynainius kilniems darbams išeivijoje ir Lietuvoje.

Pasekime anų senųjų žmonių pavyzdžiais: „Reikia skaityti, nes tai mūsų dvasios penas, maitinantis lietuviybę“.

Tad su viltimi į didįjį darbą!

MOKOMASI MOTERIŠKUMO

I rugpjūčio pradžioje Suomijoje vyksianti Šiaurės forumą, skirtą moterų ir vyrų lygybės klausimams aptarti, pakviestos Pedagoginio instituto mokslininkės — filologijos mokslų daktarė Laima Liukinevičienė ir edukologijos mokslų daktarė Laimutė Bobrova. Renginyje, kuriame dalyvaus 10,000 moterų iš Šiaurės kraštų, bus svarstomos moterų didesnės galimybės dalyvauti visuomenės gyvenime ir kt. Lietuvos mokslininkės skaitys pranešimą „Vydūno idėjų puoselėjimas sveikatos ir grožio mokykloje „Gyvata“, rodys filmuotą medžiagą.

Sveikatos ir grožio mokykla „Gyvata“, veikianti nuo praejusių metų rudens, įkurta pagal docentės L. Bobrovos idėją, o vadovauja dr. L. Liukinevičienė. Mokykla turi tikslą — puoselėti Vydūno idėjas, ugdyti dvasingą, tvirtos vidinės nuostatos žmogų. Septynis mėnesius 70 penktų-dvylikų klasių mokinių mokėsi gražių manierų, dailiai rengtis, daryti šukuosenas, lankė ritminės gimnastikos pratybas, atletinės gimnastikos pamokas. Vaikai ir jaunuoliai supažindinti su lytinio gyvenimo pagrindais, iš klausė sveikos gyvensenos paskaitų.

Mokykla turi tikslą — puoselėti Vydūno idėjas, ugdyti dvasingą, tvirtos vidinės nuostatos žmogų. Septynis mėnesius 70 penktų-dvylikų klasių mokinių mokėsi gražių manierų, dailiai rengtis, daryti šukuosenas, lankė ritminės gimnastikos pratybas, atletinės gimnastikos pamokas. Vaikai ir jaunuoliai supažindinti su lytinio gyvenimo pagrindais, iš klausė sveikos gyvensenos paskaitų.

(„Lietuvos aidas“ 07.19)

NEBUVO LEMTA ŽŪTI

JUOZAS KULIUKAS

ATSIMINIMAI

21

Kurį laiką teko dirbti įvairius darbus. Vėliau surašinėjo, kas kokį amatą moka. Mano draugas sakė, kad jis dirbo kepykloje. Aš užsirašiau, kad dirbau malūne. Visi visokius amatus užsirašė. Kitus greitai išsiuntė į darbus. Nedaug mūsų beliko barake. Girdėjau, kad mano draugas pateko kažkur į Klaipėdos kraštą.

Kartą į mūsų baraką atėjo prižiūrėtojas, iššaukė mus tris — du rusus ir mane, ir nuvedė į raštinę. Ten jau laukė kareivis. Jis turėjo raštą su mūsų pavardėmis. Mus nuvedė į Elšteino geležinkelio stotį. Kai atvažiavo keleivinis traukinys, įlipome į vagoną. Buvo nedaug keleivių.

Traukiniui pajudėjus, aš jaučiausi labai gerai: nedėsnis minkštos, mūsų palydovas kareivis labai malonus. Norėjosi, kad tas traukinys niekada nesustotų.

Privaziavo stotį. Pamatėme didelę raidę užrašyta „Instenbura“. Stotis atrodė labai graži. Sargybinis liepė išlipti. Jis šį kartą nesakė „Ivan, raus“, bet buvo mandagus. Nuvedė už miesto į nedidelį belaisvių lagerį. Praėjome pro sargybinių būstinę, spygliuotų vielų tvorą. Toliau buvo du barakai. Mus įvedė į raštinę. Ten vienas jaunesnis puskarininkis kalbėjo rusiškai. Jis paaiškino, kad turėsime dirbti malūne. Parodė mums baraką. Jame buvo apie dvidešimt dviaukščių lovų, kurios buvo tuščios, galėjome pasirinkti, kur norėjome. Viduryje barako buvo didelė geležinė krosnis. Netrukus pamatėme ateinant baltais drabužiais apsivilkusį, miltuotą vyrą. Mums liepė eiti su juo.

Vyras išėjo pro lagerio vartus, o mes jį sekėm. Visai

netoli buvo matyti dideli pastatai — ten buvo tas malūnas, kuriame turėjome dirbti.

Malūno viršininkas raštinėje mus užrašė. Jis kalbėjo lenkiškai, bet mes nei vienas nemokejome nei lenkiškai, nei vokiškai. Malūne dirbo trys prancūzai, kurie buvo labai nedraugiški.

Vienas senyvas vokietis mums parodė, ką turim dirbti. Mano pirmasis darbas buvo pakeisti maišus, kai jie prisipildė miltų. Tuo metu malė rugius. Aš pripyliau kišenės miltų, galvodamas, kad gal galešiu ką nors išsivirti ant krosnies barake. Tą dieną buvome labai mažai valge.

Baigus darbą, mus parvedė į lagerį tas pats žmogus. Beveik visi belaisviai jau buvo grįžę iš darbo. Tame barake gyveno apie dvidešimt belaisvių, o kitame — tiek pat.

Daugumas mūsų barako vyrų dirbo mieste prie šiukšlių valymo, išvežimo į šiukšlyną keturiais arkliais su specialiais vežimais. Kiti tuos arklius prižiūrėdavo. Visi buvo labai draugiški vyrai, matyt, jau ilgesnį laiką gyvenę nelaisvėje. Maistas nebuvo blogas, buvo galima gyventi, be to, kiekvienas iš darbovietės ką nors parsinešdavo, tad nei vienas nebuvo alkanas.

Rytojaus dieną pasisvečiau. Sveriau apie penkis-dešimt kilogramų. Greit atsigaivau, bet sveikatos vis tiek nebuvo. Mes iš malūno parsinešdavome visokių miltų ir manų kruopų, o visa tai galėdavome su kitais pasikeisti į kitokių maisto produktus. Vyrai, kurie vežė šiukšles, sakydavo, kad civiliai į šiukšlių dėžes kartais įdėdavo maisto ar šiaip ką nors, nes gestapas griežtai drausdavo belaisviams ką nors duoti.

Šalia malūno buvo didelė lentpjūvė, o malūną varė gariniai varikliai, kurių krosnis kūrėno akmens anglim. Jas dažnai geležinkeliu atveždavo prie malūno. Mes turėjome iš vagonų iškrauti anglis ir arklių traukiamais

vežimais pristatyti į malūną. Dirbome daugiausia naktimis. Darbas buvo gan sunkus, tai kartais nusikeidavau lietuviškai. Vežikas, sėdėjęs vežimo priekyje, mus visą laiką ragino greičiau dirbti, bet sykį jis sako:

— Ar tu moki lietuviškai kalbėti, ar tik keiktis? Jis klausė lietuviškai.

— Aišku, kad moku kalbėti, — atsakiau, — kaip nemokėsiu, jei esu lietuvis.

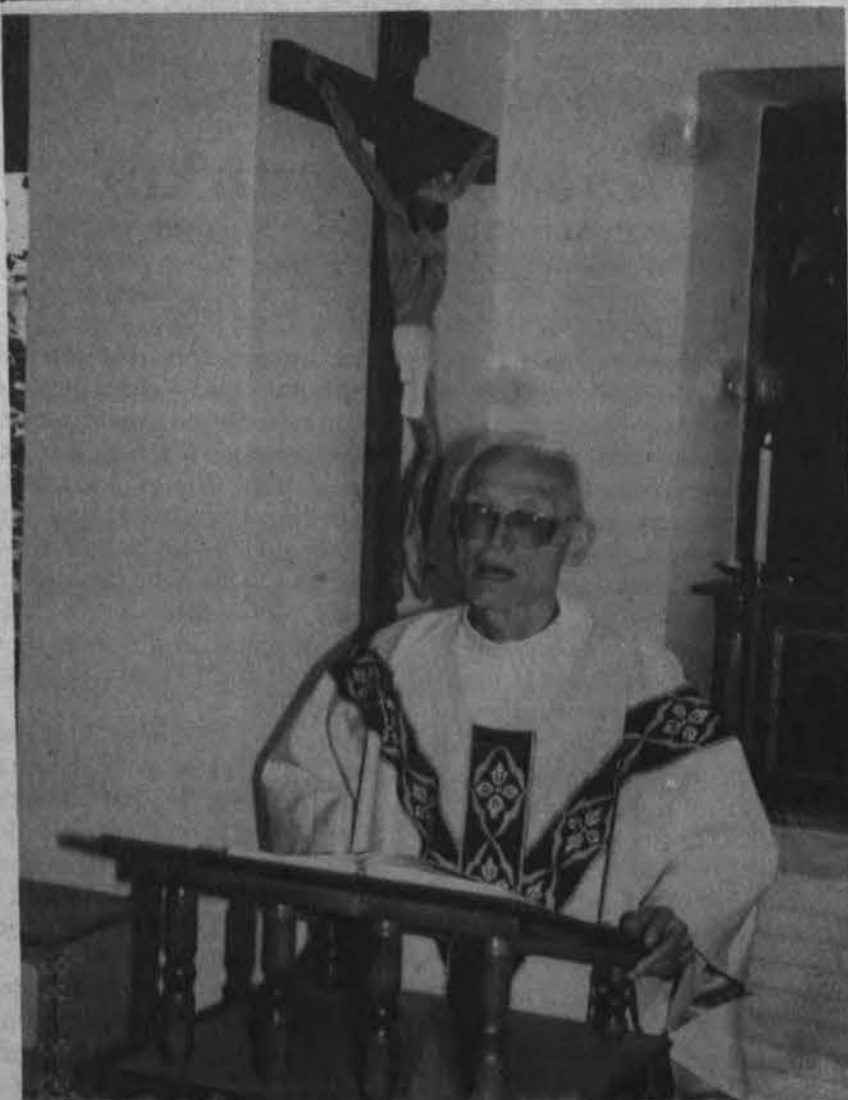
Po to net ir darbas atrodė lengvesnis. Išsipasakojom visus savo nuotykius. Jis sakė gyvenęs netoli Klaipėdos, turėjo didelį ūkį. Kai vokiečiai užėmė Klaipėdą, iš jo atėmė ūkį, nes jis nekenė fašistų. Dar prieš Klaipėdos užėmimą jis žinojo, kad atims ūkį, tai jie viską, ką tik buvo galima, pardavę, pasiliko tik arklius su vežimais, persikėlė į Instenbura ir pradėjo vežėjo darbą. Sakė, kad visa šeima čia gyvena. Jis turįs dvi dukteris.

Aš taip pat papasakojau apie save — kaip patekau į dabartinę padėtį. Jis klausė, ar norėčiau, kad parašytų mano namiškiams laišką. Tikrai tokio gerumo nesitikėjau. Daviau namų adresą.

— Mums neleidžiama dažnai laiškų rašyti, bet kadangi šeimoje yra keturi žmonės, tai bus gerai.

Netrukus sužinojome, kad prancūzus paleidžia iš nelaisvės. Jie sunkvežimiais veždavo į miesto ir apylinkės kepyklas miltus, tai mes turėjome užimti jų vietą. Paskyrė mus du, trečias — jaunesnis — buvo kiek silpnesnis, o ten reikėjo tikrai stiprių, kad galėtų kilnoti maišus miltų, sveriančius po šimtą kilogramų. I sunkvežimį tilpo dvidešimt maišų. Reikėjo nunešti juos laiptais į antrą aukštą, bet kartais ir žemyn, į rūsi.

Pradžioje negalėjau nei rankų pakelti. Ypač buvo sunku ryte išlipti iš lovos. Net valgyti nenorėjau, bet po kelių dienų pripratau. Nenorėjau kitiems pripažinti, kad tas darbas sunkus, nes buvo labai naudingas: galima

Kun. Pranas Gavėnas Alytuje š.m. gegužės 24 d.

IDEALISTAS SELEZIETIS KUN. PRANAS GAVĖNAS

Jau kelinta vasara, kai, palikęs Australijos žiemą, vykstu į Lietuvą. Šiomet pagrindinis mano kelionės tikslas buvo pamatyti Pasaulio lietuvių dainų šventę, nes prieš tai du kartus bandžius tai padaryti dar sovietinėje Lietuvoje, bet kaip žurnalistas buvau „juoduose“ sarašuose ir negavau leidimo įvažiuoti į Lietuvą. O šiemet jau niekieno netrukdomas galėjau stebėti tą didžiąją lietuvių dainos ir šokio šventę. Džiaugiasi ir didžiavausi nenuperkamais mūsų tautos dvasiniais turtais. Nors anksčiau tokias šventes mačiau Amerikoje ir Kanadoje, tačiau jos neprilygo matytai Lietuvoje.

Kitas mano apsilankymo Lietuvoje tikslas buvo kartu su Amerikos, Kanados ir Lietuvos sporto vadovais aptarti ir paruošti planus būsimoms 1995-ųjų metų Pasaulio lietuvių sporto žaidynėms. Manau, kad ir artėjančios sporto žaidynės sutrauks ne mažesnę dalyvių ir žiūrovų skaičių, kaip dainų šventę. Besilankydamas įvairiose Lietuvos vietovėse, dalyvavau ir Alytuje gyvenančios mokytojos ir katalikiškumo puoselėtojos Danutės Smilgienės vestuvėse. Ten susipažinau su Alytaus klebonu kun. P. Dumbliausku ir čia viešėjusiu seleziečių kunigu Pranu Gavėnu. Prieš keliolika metų, viešėdamas Italijoje, aplančiau ir prie Romos esančią seleziečių sodybą, kurios įkūrėjas ir buvo kun. Pr. Gavėnas.

Idomi tai asmenybė. Gimęs 1918 m. Zapalinų kaime, Kalvarijos parapijoje, jis buvo jauniausias iš 8 vaikų šeimoje. Jausdamas dvasinį pašaukimą, dar 14 metų išvyko į Italiją, į seleziečių mokyklą. 1939 m. Romoje lankė pedagogikos ir

psichologijos studijas, kol buvo įšventintas į kunigus. Vėliau jis gavo siuntimą į Tarptautinį žurnalistikos universitetą Romoje. Ten įkūrė seleziečių misijų informacijos agentūrą, kuri vėliau tapo seleziečių žinių agentūra, aptarnaujanti „Seleziečių žinias“, išeinančias 32 kalbomis 39 valstybėse.

1952 m. Don Bosko gimtinėje susikūrus lietuvių seleziečių institutui ir progimnazijai lietuvių tremtinių vaikams, jis ten liko dirbti tikybos ir lietuvių kalbos mokytoju, o vėliau tapo ir direktorium.

1951 m. Lao Paulo mieste Brazilijoje, kardinolo A. Rossi prašomas jis perėmė vadovavimą lietuvių katalikų parapijai ir tapo seleziečių bendruomenės direktoriumi. Be bažnytinės veiklos, Pr. Gavėnas aktyviai dalyvavo ir lietuviškame gyvenime, būdamas Pietų Amerikos lietuvių kunigų vienybės pirmininku, Brazilijos lietuvių bendruomenės valdybos nariu, dalyvavo lietuvių kongresuose Brazilijoje, Argentinoje, Venesueloje, Čikagoje ir kitur.

Italijoje Alpėse pastatė lietuvišką kryžių, Brazilijoje pravedė Lietuvos krikšto 600 metų jubiliejaus šventę, visiems valdžios pareigūnams įteikė lietuvių kalba išleistą „Sibiro lietuvių“ maldaknygę. Dirbo žurnalistinį darbą, iškeldamas Lietuvos Bažnyčios ir visų Lietuvos žmonių vargą okupacijos metais. Už savo didelius darbus jis buvo apdovanotas ir brazilų, ir lietuvių, bei gavo Venesuelos garbės nario titulą.

Susipažinęs su kun. Pranu Gavėnu, sužinojau, kad ir Alytaus miestas apdovanojo jį kultūrine premija už publicistiką, sakralinę kūrybą, vertimus, jaunimo dorovinių vertybių puoselėjimą. Gautą premiją Pr. Gavėnas paskyrė Marijos krikščionių pagalbos naujos bažnyčios statybai Alytuje.

Idomu buvo kalbėti su šiuo 76 metų pedagogikos specialistu, psichologu ir žurnalistu, kuris taip nuoširdžiai pasakojo apie savo gyvenimą, 45-ųjų metų kunigystės laikotarpį. Tai tikra gyvoji gyvenimo enciklopedija. Šis jo kunigystės jubiliejus buvo labai gražiai paminėtas Alytuje, jį pravedė mokytojai D. Smilgienė ir A. Vitkauskas.

Iki sovietų okupacijos ir Lietuvoje gražiai veikė seleziečiai, tačiau jų veikla buvo nutraukta. Vyskupas Žemaitis pakvietė kun. Pr. Gavėną padėti vėl at-

naujinti seleziečių veiklą Lietuvoje. Šiuo metu seleziečiai stato bažnyčias Vilniuje, Palemonė, Rumšiškėse. Laukiama atvykstant seleziečių iš Italijos, Brazilijos, norima visą jų veiklą perkelti į Lietuvą, ypač pasaulyje esančią archyvinę medžiagą, nes ji gali dingti.

Šiuo metu Palemonas yra savotiškas seleziečių centras Lietuvoje. Ten gyvena 12 vienuolių, trys iš jų atlieka praktiką, o vėliau priims apžadus. Didžiausias kun. Pr. Gavėno noras yra skleisti religišką pedagoginę veiklą, ypač jaunimui. Šiuo metu, nors ir jausdami didelius materialinius trūkumus, kaip pasakojo kunigas, seleziečiai džiaugiasi, kad esą laisvi ir gali laisvai pasireikšti. Jis mano, kad Lietuva tarsi atsinaujino po popiežiaus vizito. Pr. Gavėnas atvažiavo į Lietuvą nesilietęs, o dirbti. O dėl Lietuvos jaunimo net į Sibirą važiuotų. Jis mato ir pačios Bažnyčios apsnūdimą, neveiklumą, konservatyvumą, ką reikėtų kuo skubiau taisyti, nes per 50 metų socializmas padarė daug žalos ir dabar religinis atsinaujinimas galimas tik per jaunimą. Šiuo metu Lietuvoje trūksta religijos dėstytojų. Ne kiekvienas, baigęs teologiją, gali būti geru pedagogu.

„Aš asmeniškai noriu palinkėti jaunimui to paties, ko ir popiežius linkėjo — atverti savo širdį Kristui ir eit geru, sąžiningu gyvenimo keliu ir turėt viltį ateičiai. O jaunimui turi pirmiausia padėti tėvai, mokytojai, auklėtojai ir Bažnyčia. Ir tai turi būti daroma su geriu ir grožiu, per spaudą, televiziją, radiją ir asmeniškai gyvenime. Gerovė ir krikščioniška meilė turi būti iškeliama visur ir visada. Su atbunda danciu jaunimu atsibus ir visa Lietuva, ko aš nuoširdžiai linkiu visai mūsų tautai“, pasakė Kunigas Pranas Gavėnas.

Antanas Laukaitis

PIRMAS VIEŠAS — MASINIS — PASIPRIEŠINIMAS SOVIETŲ OKUPACIJAI

1940-tais metais rugpjūčio 3 d. Sovietų sąjunga oficialiai patenkino Lietuvos „seimo“ prašymą ir priėmė Lietuvą į „brolišką Sovietų respublikų sąjungą. Buvo bandyta parodyti Sovietų „brolišką“ respublikų sąjungai nepaprastą „džiaugsmą ir padėką“...

Sovietinės Lietuvos vyriausybė ėmėsi visokiųjų priemonių tai klastai pateisinti ir įgyvendinti. Ji puikiai suprato, kad tik per švietimo institucijas yra vienintelis „nekalts“ būdas pasiekti ir įtikinti Lietuvos gyventojus, jog „ta laime“ visi džiaugtųsi.

1940 metais rugpjūčio mėnesio 13-14 d. (o gal 14-15 d., to tiksliai nepamenu), Kaune buvo suauktas visos Lietuvos mokytojų suvažiavimas — pradedant vaikų darželiais ir baigiant universitetais. Suvažiavo į Kauną apie 10,000 Lietuvos mokytojų. Suvažiavimas vyko Kauno Kūno kultūros rūmų didžiojoje sporto salėje. Pirmą suvažiavimo dieną vyko paskaitos, o antrą — uždarymas. Daug ko nebeapamenu, tik žinau, kad paskaitos nebuvo gausios klausytojais. Bet prisimenu suvažiavimo uždarymą.

Pilnutėlė Kauno Kūno kultūros rūmų didžioji sporto salė — apie 10,000 Lietuvos mokytojų. Sporto salės aikštėje ilgas, raudonas apdengtas, prezidiumo stalas. Prie prezidiumo stalo buvo matyti beveik visa pavergtas Lietuvos vyriausybė. Nežinau, kiek ten jų buvo, jų nepažinojau ir tas nedomino. Po kelių kalbų „saldžiausiais“ žodžiais papuoštų, suvažiavimo uždarymas. Reikėjo giedoti komunistinį internacionalą. Rengėjai iš anksto žinojo, kad niekas jo nemoka. Tam reikalui buvo parūpintas orkestras. Gro-

jant internacionalą, prezidiumas stovėjo kaip įkaltas, pakeltomis galvomis.

Tik pasibaigus paskutiniams orkestro garsams, galingai, kaip perkūnas iš giedro dangaus, su skambėjo Lietuvos himnas — tuo laiku labai griežtai draudžiamas. Giedojime iš pačių širdies gelmių, jo garsas pasiekė aukštuosius dangaus skliautus ir visą Lietuvą. Suvažiavimo prezidiumas netikėtai liko pritrenktas ir nebežinojo, ką daryti — vieni liko stovėti, kiti sėdosi, kėlėsi ir vėl sėdosi.

Suvažiavimas baigtas. Mokytojai ramiai — be asarų ir džiaugsmo, lyg nieko neatsitikio, Kauno Ažuolyno takais skirstėsi namo. Aš su draugu kalbuosiu. Kažin, ar parveš nemokamai į namus? Mat visi buvome gavę nemokamą kelionę. Parvežė, bet viso to įvykio pasekmės: išvežtųjų į Sibirą didžiausią procentą sudarė Lietuvos mokytojai. Komunistai sužinojo ir suprato, kad Lietuvos mokytojai nėra nuperkami ir palaužiami.

Po suvažiavimo Lietuvos „Tiesa“ išspausdino trumpą žinutę apie įvykusį suvažiavimą. Maždaug 5-6 eilutės buvo užkietos paskutiniame puslapyje...

Būčiau labai dėkingas, jeigu kas nors iš to suvažiavimo dalyvių šį mano prisiminimą papildytų ar pataisytų. Buvusio suvažiavimo dalyvių skaičius šiandien labai greitai mažėja. Ilgai netrukus jų visai neliks, todėl reikėtų, kad tas įspūdingas įvykis nedingtų iš mūsų istorijos.

Kazys Gogelis

• Priešų lengva gyvenime įsigyti, bet „Draugas“ — tik vienas.

CITY CENTER GT — INTERNATIONAL

DĖKOJAME VISIEMS KLIENTAMS, KELIAVUSIEMS SU G.T. INTL. Į LIETUVOS DAINŲ - TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĘ. BUVO MALONU JUMS PATARNAUTI. TEPASILIEKA ILGAI SU JUMIS GRAŽŲS KELIONĖS PRISIMINIMAI! SAKOME — IKI PASIMATYMO VĖLI

RUGPJŪČIO 10 IKI 22 — Kelionės išparduotos.

PRIMENAME, kad organizuojame keliones pagal kliento pagel-davimus su pilnu turistiniu aptarnavimu.

KVIEČIAME KELIAUTI SU MUMIS Į VOKIETIJĄ... LAN-KYSIME PASAULYJE PAGARSĖJUSIAS KALĖDINES MUGES PENKIUOSE MIESTUOSE... KELIONĖ GRUODŽIO 2 IKI 13... BUS DAUGIAU INFORMACIJŲ VĖLIAU.

TURISTINIS PATARNAVIMAS:

- Automobilių nuomavimas
- Viešbučių užsakymas įvairiuose Lietuvos miestuose
- Pasitikimas aerouoste
- Tarp miestinai pervažiavimai

IR VISA TAI IŠIMTINAI SAVOMIS, MŪSŲ FIRMOS TARNAUTOJŲ, PASLAUGOMIS

Mūsų Vilniaus raštinė — jūsų paslaugoms!

KELIONĖMS IŠ LIETUVOS: rašome savo raštinėje Vilniuje kompiuterine sistema bilietus į visus pasaulio kraštus. Bilietų apmokėjimas gali būti Lietuvoje arba Amerikoje — kaina nesisiskiria. Rašome LUFTHANSA, SAS, FINNAIR bilietus ir netrukus galėsime pasiūlyti bilietus amerikietiškomis aviakompanijomis.

Mūsų personalas Vilniuje greitai sutvarko tranzitines Vokietijos vizas keliautojams ir padeda pasirošti Amerikos vizos dokumentų pridavimui, organizuoja ekskursijas į Ameriką bei Meksiką, konsultuoja ir rezervuoja viešbučius užsienyje.

PROFESIONALIAI IR TVARKINGAI APARTNAUSIME ABIEJOSE ATLANTO PUSĖSE.

G. T. INTERNATIONAL, INC.
9525 SOUTH 79TH AVENUE
HICKORY HILLS, ILLINOIS
60457

TELEFONAI: (708) 430-7272
TELEFAX: (708) 430-5783

American Society
of Travel Agents

City Center GT-International
GEDIMINO PROSPEKTAS NR. 37
VILNIUS, LIETUVA

TELEFONAI: (370) 2-223-147
2-223-154
TELEFAX (370) 2-223-149

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

REALMART, INC.
6602 S. Pulaski,
Chicago, IL 60629
312-585-6100

BALYS BUDRAITIS
Asmeniškai patarnauja įvairių nuosavybių
pirkime bei pardavime, mieste ir prie-
miesčiuose. Suinteresuoti skambinkite
BUDRAIČIUI
Bus.: 312-585-6100, res.: 312-778-3971

FOR SALE
very clean, well kept home on
park-like acre in quiet location
just southeast of Lemont. 3 bed-
rooms, 2 1/2 baths, family room.
\$289,900.

BAIRD & WARNER
(708) 323-1855

MISCELLANEOUS

10%—20%—30% pigiau mokė-
sit už apdraudą nuo ugnies ir auto-
mobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS.
ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą.
Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai,
garantuotai ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

J.M.Z. Construction Co.
Custom carpeting, rec. rm. addi-
tions; kitchen, bathrm., basement
& deck construction; dry-wall hang-
ing & taping; aluminum siding, soft-
fit, facia & seamless gutters;
replacement glass block windows;
shingle hot tar & modified rubber
and roll roofs. Expert at tearoffs;
complete tuckpointing; all colors;
chimneys rebuilt. Tel.
708-620-9942.

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MA-
SINAS, ŠALDYTUVUS, ŠILDYMO
SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VE-
SINTUVUS.
H. Deckys
Tel. 585-8624

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(912) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- MLS kompiuterinė FAX pagalba
- Nuosavybės įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Apartamentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

KMIECIK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER
284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus,
kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profe-
sionaliai, sąžiningai ir asmeniškai
patarnaus. Įkainavimas veltui.

HELP WANTED

TRAILER MECHANICS
FULL TIME
MUST SPEAK GOOD ENGLISH
Expanding S.W. Sub. Shop in need of (2)
TRAILER MECHANICS w/ exp. Also, need an
APPRENTICE Trailer Mechanic. Must have
own hand tools. Full Co. Benefits.
(708) 499-3370, 7am-4pm.

FOR RENT

Gyvulių ligoninė, Glen Ellyn IL
reikalingas prižiūrėtojas. Reikia
prižiūrėti gyvulius ir valyti ligoninę; 5
dienos savaitėje — 37.5 val. Alga ir bu-
tas. Turi turėti žalią kortelę. **Skam-
binti: 708-665-1500.**

**Įnuomojamas 3 kamb. apšildomas bu-
tas, apyl. 71 St. ir Washtenaw Ave., vie-
nam arba dviem suaugusiems asmenim. Yra
šaldytuvai ir virimo plyta. \$325 į mėn.
Kraipitis į Almag nuo 6 v.r. Iki 3 p.p., tel.
312-478-8727.**

U.S. SAVINGS BONDS
THE GREAT AMERICAN INVESTMENT

DĖKOJAME

Lietuvių Sveikatos ir Medicinos Fondo prezidentui p. J.N. KU-
LIUI, šv. Kryžiaus ligoninės prezidentui p. MARK CLEMENT,
viceprezidentui p. BILL SALIGA, gydytojams—dr. Rosales, dr.
Kowalski, ir dr. M. Heniff, o taip pat ir Šv. Kazimiero seserims
bei Šv. Kryžiaus ligoninės personalui, suteikusiems skubią pa-
galbą mūsų sergančiam sūnui.

Margarita, Petras ir Mantas Totoraičiai

DRAUGE GAUNAMI NAUJAUSI LEIDINIAI

CATECHISM OF THE CATHOLIC CHURCH. 803 psl.	\$20.00
BED AND BREAKFAST IN LITHUANIA. 177 psl.	\$12.00
BALTIC STATES VS THE RUSSIAN EMPIRE. Val. Ramonis. 79 psl.	\$5.00
HELL IN ICE, Sibiran tremtinės atsiminimai. Onu- tė Garbštienė. 255 psl.	\$12.00
DĖDĖS SAMO ŽEMĖ. Pažintis su Amerika. Vin- cas Šalčiūnas. 335 psl.	\$13.50
LIETUVA PABALTIJY, istorijos ir kultūros bruo- žai. A. Greimas, S. Žukas. 158 psl.	\$5.00
JONO PAULIAUS II PASAULIS. André Frossard. 175 psl.	\$5.00
GROŽIO AKIVAIZDOJE, novelės. Andrius No- rimas. 207 psl.	\$10.00

Pastaba. Užsakant knygas paštu, Illinois gyventojai
prideda Sales tax 8.75% nuo knygos kainos. Tačiau
visi, tiek Illinois, tiek ir kitų vietovių knygų užsakytojai,
dar turi pridėti \$2.75 už kiekvieną knygą, supakavimo
ir pašto išlaidų apmokėjimui.

MŪSŲ PASTANGOS PADĖTI BALTIJOS RESPUBLIKOMS

JONAS B. GENYS

Man malonu Jus painformuoti apie mūsų pastangas Washingtono padėti Baltijos valstybėms per 1993 metus. Daugiausia buvo veikiamas Jungtinio Amerikos baltų komiteto (JBANC) sastate. Šiomet nuo sausio mėnesio mūsų komitetui vadovauja estai, o visuomeninių reikalų direktorius yra Avo Ora. Istaiga tebėra Latvių namuose, nes kitur Washingtono būtų labai brangi nuoma. Dauguma latvių ir estų atstovų yra nauji, nes prieš tai dirbę mūsų kolegos išvyko į savo tėvynes ir užima ministrų, ambasadorių ir kitas aukštas valstybines pozicijas. Mes, lietuviai, žinoma, tokių pozicijų neturim, todėl esame tie patys: pirm. G. Lazauskas, J. Genys ir V. Boris. Dažnai Lazauską pavaduoja K. Oksas, o man esant Lietuvoje, susirinkimuose dalyvauja G. Genienė.

Praeitais metais mūsų veikla buvo nukreipta šioms uždavinims: 1) remti įvairias JAV kongreso ir vyriausybės pastangas, skatinti rusų kariuomenės išvedimą iš Baltijos valstybių, 2) skatinti, kad būtų skiriami fondai demokratizacijai, 3) taisyti rusams palankius spaudos netikslumus, 4) informuoti Amerikos vyriausybę ir kongresą apie Baltijos respublikas, 5) ieškoti ekonominės pagalbos atkuriant laisvą rinką, 6) remti radijo transliacijas į Rytų Europą.

Praeitą rudeni, prieš rinkimus į JAV kongresą, JBANC išsiuntė 926 kandidatams informacijos ir klausimų lapelius, liečiančius Baltijos valstybes. Buvo gauti 93 teigiami atsakymai. Po prezidento rinkimų JBANC direktorė paruošė informaciją apie Baltijos respublikas Valstybės departamentui ir Saugumo tarybai. Taip pat ji dalyvavo Little Rock konferencijoje, kur buvo svarstomi būsimi užsienio politikos klausimai, liečiantys

Rytų Europą ir ten informavo apie Baltijos valstybes. Taip pat paruošė projektą kaip reformuoti Tarptautinio išsvystymo agentūrą.

As ir kiti JBANC atstovai dalyvavome tarptautinėje Bretton Woods komiteto sušauktoje konferencijoje, kur buvo svarstoma Rytų Europai reikalinga ekonominė pagalba. Šios konferencijos pilną eigą „Drauge“ aprašė dr. Ilona Vaišnienė. Šalia ekonominės pagalbos Baltijos valstybėms iškilo ir rusų kariuomenės pasitraukimo klausimas.

Kai John Finnerty buvo siunčiamas į Estiją studijuoti žmogaus teisių padėties, JBANC suorganizavo specialią konferenciją, skirtą informacijai apie žmogaus teises Estijoje. Taip pat JBANC yra paruošęs projektą šaukti tarptautinę konferenciją žmogaus teisių reikalams.

Daug pastangų JBANC yra padėjęs paremti DeConcini-Hoyer reikalavimus, liečiančius kariuomenės išvedimą. Prieš prezidentui Clintonui susitikant su Jelcinu Vankuveryje, Kanadoje, JBANC paruošė tekstą sen. Riegle ir rep. Durbin „dear colleague“ laiškas. Kongreso skatinamas, prezidentas Clintonas pateikė griežtą pareiškimą Jelcinui, kad kariuomenės išvedimas yra sąlyga gauti ekonominę paramą. Po šio susitikimo mes buvome pakviesti į Valstybės departamentą ir apie tai painformuoti.

Daug pastangų JBANC dėjo paremti kongr. Durbin politiką. Kad painformuotų apie rusų delsimą išvesti savo kariuomenę iš Baltijos respublikų, JBANC suruošė pusryčius, kuriuose dalyvavo virš 40 kongreso darbuotojų. Kalbas pasakė Baltijos respublikų ambasadoriai Lietuvai ir Latvijai. Pagrindinį žodį tarė kongr. Durbin.

JBANC užprotestavo rusų iš-

A.Česlovo Grincevičiaus laido tuvių detalė Vilniuje: urna su pelenais atnešama į bažnyčią. Iš kairės: Lietuvos Rašytojų sąjungos pirmininkas Vytautas Martinkus, poetas Kazys Bradūnas ir Janina Rupeikienė, nuvežusi pelenus į Lietuvą.

sireiškimą apie Baltijos respublikas kaip valstybes „near abroad“ — kas reiškė „artimas užsienis“. Tuo reikalu buvo parašyti laišakai Warren Christopher, Strobe Talbott ir Thoam Pickering. Taip pat JBANC paruošė Rytų Europos tautų laišką JAV kongresui, kad nepanaikintų Radio Free Europe (RFE/RL) transliacijų ir kad neprijungtų jų prie „Voice of America“ („Amerikos balso“). Vėliau kovojo, kad „Amerikos balas“ nemažintų transliacijų laiko į Rytų Europą.

JBANC daug dirbo paremti taip vadinamą „Freedom Exchange and Training Act“, kuriuo 77 milijonai dol. būtų skirti moksliniams pasikeitimams su buv. sovietų respublikomis. Taip pat JBANC rėmė „Baltic American Enterprise Fond“ organizavimą, kuris 3-4 metus skyrė apie 50 milijonų dolerių remti privatizacijai, mažoms privačioms įmonėms. Kiek sąlygos leido, JBANC dalyvavo visuose kongreso posėdžiuose, kur galėjo iškilti Baltijos kraštų klausimai. Reikalui esant, rašė laiškus, neteisingu pasisakymų pataisymui. Pavyzdžiui, JBANC parašė informacinius laiškus po to, kai reikėjo atremti sen. Biden kritiką dėl žmogaus teisių Baltijos respublikose.

JBANC rūpinosi, kad estas Elxander Eiseln galėtų ir toliau likti Estijos Krašto apsaugos kariuomenės viršininku. Jis yra buvęs JAV valstybių kariuomenės pulkininkas, ir Valstybės departamentas norėjo jam nutraukti pensiją. Tada sen. McCain pasiūlė pataisą įstatyme, kad jis ir kiti turėtų teisę tokias pozicijas užimti. JBANC padarė daug įtakos, kad abu kongreso rūmai šią pataisą priimtų.

Kaip nuolatinę užduotį JBANC paruošia savaitines „Baltic Hotline“ telefono programą ir išleidžia biuletenius, pavadintus „Legislative Updates“. Taip pat paruošė specialų leidinį „Rusų kariuomenės išvedimas iš Baltijos valstybių“. Prieš JAV prez-

dentui susitikant su Baltijos respublikų prezidentais, jam buvo paruoštos informacijos apie Baltijos valstybes.

Neseniai buvo gautas pranešimas, kad senate buvo priimtas sen. Byrd įstatymo papildymas ir Rusija negaus 2.5 milijonų dolerių pagalbos tuo atveju, jei: a) jei nesusitars dėl kariuomenės išvedimo datų iš Estijos ir Latvijos; b) jei neišves iš šių valstybių žymių kariuomenės kontingentų; c) jei prezidentas nepatvirtins, kad aukščiau minėtos sąlygos buvo išpildytos.

Šis svarbus senatoriaus Byrd papildymas buvo priimtas dėka intensyvių Jungtinio baltų komiteto pastangų ir kitų organizacijų pagalbos. Panašus Durbin-Pressler papildymas buvo priimtas Atstovų rūmuose.

Buvo sužinota, kad Užsienio operacijų aktas skiria 9.6 milijonus dol. Lietuvai ir po 6 milijonus dolerių Latvijai ir Estijai. Aukščiau minėti įstatymų papildymai nebūtų buvę praversti, tie milijonai nebūtų gauti, jei JBANC, Amerikos lietuvių taryba ir kitos mūsų organizacijos šiais reikalais nebūtų atlikę didelio darbo. Netiesingai galvojama, kad Baltijos kraštams atgavus nepriklausomybę, mūsų organizacijų veikla jau yra nereikalinga.

As asmeniškai rašiau laiškus „New York Times“ laikraščiui ir buvusiam JAV prezidentui Nixon po to, kai jis apkaltino visas Baltijos valstybes dėl nesilaikymo žmogaus teisių etikos santykiuose su rusais. Šią vasarą man teko garbė reprezentuoti Amerikos lietuvių tarybą ambasadoriaus Stasio Lozoraičio pagerbime. Rugsėjo mėnesį dalyvavau kaip ALTo atstovas jo eminencijos popiežiaus Jono Pauliaus II apsilankymo iškilmėse Vingio parke, Vilniuje. Lietuvoje skaičiau keletą paskaitų ir daviau interviu televizijoje. Taip pat turėjau susitikimą su Lietuvos Žemės savininkų organizacijos pirmininku ir iš jo priemiau raštišką naujųjų

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1994 m. rugpjūčio mėn. 11 d. 5

STUDENTAI TURISTAUJA SU MOKSLEIVIAIS

Iš turistinio 6 dienų žygio po Dainavos kraštą jau grįžo grupė vaikų.

Jau pavasarį Lietuvos vaikų ir jaunimo centras pradėjo rūpintis, kaip padėti vaikams, kurie atostogas nuobodžiai leidžia pilkose miesto gatvėse. Pramoginių renginių sektoriaus vedėja Genovaitė Bevonienė Vilniaus aukštosiose mokyklose iškabino plakatus, siūlančius studentams vasaros metu pakeičiant su moksleiviais.

Pirmieji su savo programa atėjo Vilniaus pedagoginio universiteto studentai Jolanta Džiugaitė ir Artūras Gudas. Jie pasiūlė pažintinį šešių dienų žygį nuo Zervynų iki Druskininkų. Kita studentų pora Jolanta Stecytė ir Egidijus Burzdikas, su vaikais keliaudami nuo Alytaus iki Druskininkų, supažindino juos su istorinėmis to krašto vietomis.

Šiais metais suėjo 20 metų nuo 1973 m. įvykusios Europos saugumo ir bendradarbiavimo steigiamosios konferencijos, kai reikalaujant Sovietų sąjungai, Helsinkyje, Suomijoje, buvo areštuoti Pasaulinės baltų santalkos atstovai: du latviai, du estai ir keturi lietuviai. Du šios delegacijos nariai nespėjo sulaukti laisvos Lietuvos. Kviečiu vienai minutei atsistoti ir prisiminti garbingus kovotojus už mūsų tautos laisvę — dr. Kęstutį Valiūną ir dr. Petrą Vileišį.

Artūro seneliai gyvena Alytuje, todėl jis puikiai pažįsta Dainavos kraštą: vaikai aplankė V.

Krėvės-Mickevičiaus tėviškę, Merkinės piliakalnį, XVII amžiaus dominikonų bažnyčią, 1863 m. sukilėlių kapus Gailintėnų kaime. Vaikai pasakojo, kaip jie gaudė driežus ir žaltį. Tomas matė net kurmį, o Dominykui visą naktį miegoti palapinėje trukdė apuokas. Aštuonerių metų Gailė gyrė vadovę Jolantą už labai skanią manų košę su žemuogėmis.

Mažieji turistai piktnos tik uodais, ir nors vadovai ištepavo vaikus apsauginiu kremu, įkyrieji vabzdžiai aprimdavo tik valandai.

Kartą pas mažuosius turistus, sėdinčius prie laužo, atėjo penkerių metų džiugelis. Jis mieliai su visais bendravo, padėjo atnešti iš ežero vandens arbatai. Kai su naujuoju draugu reikėjo atsisveikinti, jo močiutė turistams padovanojo tris litrus šviežio pieno ir 24 kiaušinius. Kai paklausiau vaikų, ką jie veikia grįžę iš žygio, visi nuobodžiai atsakė, jog žaidžia kieme.

Liepos 18 d. į žygį iškeliavo kita moksleivių grupė. Kaip žada jų vadovai, bus pramogų ir nebus nuobodu. Tai geriau nei pilkos Vilniaus gatvės. Lietuvos vaikų ir jaunimo centras organizuoja ne tik žygius po Lietuvą, bet ir stovyklas nuo devintos valandos ryto iki penktos vakaro. Pasak G. Benovienės, kai tėvai dirba, vaikams smagiau būti būry draugu.

(„Lietuvos rytas“, 07.13)

Nemenčinės vaikų ligoninės mažieji pacientai.

LAIŠKAS MIRUSIAM KRIKŠTO TĖVUI, A.A. PETRUI PALUBINSKUI

Palaidotas š.m. rugpjūčio 3 d. Prisimename Tave iš mūsų vaikystės ir jaunystės dienų, kaip maloniausią, geriausią žmogų. Visi mūsų šeimos vaikai ir jų draugai, Tave pamatę, tekinį bėgdavo pasitikti, linksmiai šaukdam: „Pliapia, pliapia atvažiuo!“ Taip mes Tave vadinavome nuo pat mažens. Taip Tu ir paliksi mūsų atminimuose, kartu su savo nepamirštama šypsena.

Neprisimename nė vieno blogo žodžio, girdėto iš Tavo — nei seniau, nei paskutinį kartą, kai Tave gyvą buvome sutikę. Iš Tavo

ves spindėjo tikrai gerumas, švelnumas, jautrumas, kuris kiekvieną žmogų raminančiai veikė.

Koks Tu geras buvai, koks linksmas ir protingas. Pasilikau nors Tavo vardą, pavadindama vieną sūnų Tavo vardu (Petras Kane). Tu amžinai palietei visų mūsų širdis.

Dėkojame už gražius prisiminimus ir tariame sudiev amžinai. Išeikis ramybėje.

Tavo Krikšto dukros
Aukšė S. Kane ir
Birutė (Lialė) Martino

Petras Palubinskas

We Ship UPS 312-434-9766
Užsilimam maisto tiekimu (catering)
talman
delicatessen
Valgis Catering
Skaniausi lietuviški gaminiai
Geriausias spaudos rinkinys Čikagoje!
2624 West 69th Street, Chicago, IL 60629

LIETUVOS AIDAI
Veda KAZĖ BRAZDŽIONYTE
Nuo trečiadienio iki penktadienio,
8:30 v.v. — 9:00 v.v.
Visos laidos iš WCEV stoties
1450 AM banga.
Adresas: 511 So. Norton Ave.
Willow Springs, IL. 60480.
Tel.: (708) 839-2511. Tel.-FAX (708) 839-0870

DON'T SPEND IT ALL - SAVE SOME AT
MUTUAL Federal SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
Chartered and Supervised by the United States Government
2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO, ILLINOIS 60608 PHONE (312) 847-7747

Midland Federal
Savings and Loan Association
75 metus aptarnauja lietuvius
Indėliai iki \$100,000.00
Apdrausti Federalinės valdžios
MARQUETTE PARK
2567 WEST 69th STREET
(1-312) 925-7400
BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
(1-312) 254-4470
BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
(708) 598-9400
ESLIC
EQUAL HOUSING LENDER

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Praėjusį sekmadienį, rugpjūčio 7 d., Čikagos Grant Parke įvyko iškilmingas 150 metų arkivyskupijos sukakties minėjimas. Diena pasitaikė nepaprastai graži — saulėta, nelabai karšta, todėl susirinko per 30,000 žmonių ir iškilmės puikiai praėjo. Šv. Mišių, aukotų Petrillo estradoje, metu pamokslą pasakė Čikagos arkivyskupijos valdytojas, kardinolas Joseph Bernardin, pabrėždamas, kad žmonės „alksta Dievo žodžio, nes pasaulio gėrybės negali atkio numalšinti“. Buvo perskaitytas ir popiežiaus Jono Pauliaus II laiškas-sveikinimas Čikagos arkivyskupijai bei visiems jos katalikams 150 metų sukakties proga.

Solistas, Lietuvos Vyčių veikėjas, visuomenininkas Algirdas Brazis jau išsiuntinėjo kvietimus sudaryti stalus į „Draugo“ sukaktuvinį banketą, kuris įvyks rugsėjo 25 d. Martinių pokylių salėje. A. Brazis yra to banketo rengimo komiteto pirmininkas ir tikisi, kad nei vienas kvietimas negrįš tuščias, o žmonės užsisakys bilietus ir stalus į banketą, kad padėtų vieninteliam užsienio lietuvių dienraščiui iškilmingai atšvęsti 85-ji gimtadienį.

Kun. Leonas P. Zaremba, SJ, buvęs Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos Lemonte klebonas, vėl siunčiamas į Kauno kunigų seminariją dar trejiems metams. Pal. J. Matulaičio misijai sėkmingai vadovauja kitas jėzuitas (atvykęs iš Lietuvos), kun. Algirdas Paliokas.

„Draugo“ gegužinės talkininkai, naujai atvykę iš Lietuvos. Iš kairės: Apolonia Steponavičienė, Bronius Lazdauskas, Sofija Plėnienė (ji — čikagietė) ir Stasė Lazdauskienė.

ALTo Čikagos skyriaus valdybos ir tarybos posėdis šaukiamas rugsėjo 12 d., penktadienį, 5 val. p.p. ALTo patalpose. Visi kviečiami dalyvauti.

x Parduodame bilietus kelionėms į Lietuvą ir į visus pasaulio kraštus geriausiomis kainomis. Skambinti: T. Lesniauskienė, TravelCentre, Ltd., tel. 708-526-0773.

(sk.)

x NAMAMS PIRKTI PASKOLOS duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road — Tel. (312) 847-7747.

(sk.)

Juozas Laurušonis, Cicero, IL, gyventojas, atsilankęs „Drauge“, nusipirko 60 knygų. Džiugu, kad dar turime žmonių, vertinančių lietuvišką knygą, ją perkančių net didesniais kiekiais ir skaitančių. J. Laurušonis yra geras pavyzdys ir kitiems mūsų tautiečiams, o „Draugo“ knygyne yra dar daug, daug puikių lietuviškų knygų (ir anglų kalba apie Lietuvą), kurios labai ilgisi skaitytojų.

Čikaga šią vasarą turėjo du labai sėkmingus renginius, kurie sutraukė ne tūkstančius, bet milijonus lankytojų iš arti bei labai tolimų vietų. Vien „Taste of Chicago“ renginį aplankė 2.8 mil. žmonių, o Pasaulinės futbolo taurės turnyras, be abejo, sutraukė kita tiek. Pagal Čikagos policijos viršininką Matt Rodriguez, šiemet tų renginių metu buvo labai ramu, sumažėjo nusikaltimai. Pvz., „Taste of Chicago“ pernai buvo 263 areštai, o šiemet — 143; penkių futbolo rungtynių metu buvo tik 127 areštuoti ir tai už palyginti nedidelius nusižengimus. Šie duomenys miestui kelia ūpą, nes tikimasi, kad ir Demokratų suvažiavimo laikų (1996 m.) bus saugu.

Ateitininkų sendraugų stovykla Pranciškonų vasarvietėje Kennebunkport, Maine, prasidės šeštadienį, rugpjūčio 13 d. Numatyta įdomi programa, poilsis gražios gamtos aplinkoje ir bendravimas su seniai bemaitytais iš visur atvykusiais pažįstamais. Stovyklavietės telefonas: 207-967-2011.

ŠOKA, GROJA IR DAINUOJA

Pasikalbėjimas su Kauno „Suktinio“ ansamblio vadovu Kazimieru Kondratavičiumi

— Sakykite, mielieji, kaip Jums sekasi?

— Ačiū, labai gerai. Anksčiau mums teko lankytis Vokietijoje, Austrijoje, Suomijoje, Lenkijoje. Europa mums geriau pažįstama. Amerikos žemyne lankomės pirmą kartą.

— „Suktinis“, atrodo, šoka, groja ir dainuoja?

— Taip. „Suktinis“ yra seniausias saviveiklinis mėgėjiškas ansamblis, įkurtas 1936 m. Lietuvoje, tuometinėje laikinojoje sostinėje, Kaune. Už poros metų ansamblis švęs 60 metų sukaktį.

— Kokia ansamblio sudė-

NAŠLIŲ KLUBO VEIKLA

Našlių, našliukų ir pavienių klubo narių susirinkimas buvo balandžio 15 d. Kojak salėje. Atsilankė 38 nariai. Susirinkimą atidarė pirmininkė Bernice Žemgulis, sveikindama taip gražų susirinkusių būrelį. Ji pranešė, kad yra mirusi klubo narė Anna Condux (mirė kovo 13 d.), paprašė susikaupti ir pagerbti mirusią, o šeimai išreikšti užuojautą. Į klubą naujai prisirašė Antanas Lembergas. Jis sutiktas apdovanojamas.

Nutarimų raštininkė Helen Dybas perskaitė protokolą iš praėjusio susirinkimo, buvusio vasario 11 d. Protokolas priimtas su pagyrimu. Taip pat priimtas ir valdybos pranešimas. Klubas numatė ruošti gegužinę liepos 17 d., bet data buvo pakeista į liepos 10 d. Šiuo metu klubas atostogauja iki rugsėjo 9 dienos. Reikalui esant, kreipkitės į Bernice Žemgulis, tel. 847-2879, o nariai, kurie dar neužsimokėję savo nario mokesčio, turės tai padaryti rugsėjo 9 d. klubo susirinkime.

Po susirinkimo visi nariai buvo gražiai pavalšinti ir skirti, linkėdami vieni kitiems sveikų atostogų.

Rožė Didžgalvis

Vytautas Šeštokas Los Angeles, CA, sudarė penkių asmenų Draugo fondo lėšų telkimo komitetą, kuris žada išvystyti plačią veiklą Los Angeles ir apylinkėse esančiuose lietuvių telkiniuose. Draugo fondo išdėstymas jau pasiūlytų komitetui nariams reikalingus pažymėjimus ir aukų lapus.

Skautai ir skautės iš Rako stovyklos grįžta šeštadienį, rugpjūčio 13 d. Autobusas su stovyklautojais į Lietuvį centrą Lemonte atvyks maždaug 4 val. p.p. Tėvai prašomi nesivėluoti pasiimti vaikus ir jiems priklausantį bagažą.

Lietuviškai nekalbantiems jaunuoliams „Heritage“ stovykla Dainavoje prasidės šį sekmadienį, rugpjūčio 14 d., ir tęsis iki rugpjūčio 21 d. Registracijai ir informacijai tel. 708-257-2022.

Jonas S. Rutkauskas, MS, DDS, gimes ir augęs Rockford, IL, nuo studentavimo metu gyvena ir dirba Čikagoje. Jis yra 230 psl. knygos: „Practical Consideration in Special Patient Care“ redaktorius. Knyga skirta dantų gydytojams. Dr. Rutkauskas yra vykdomasis direktorius Federation of Special Care Organizations in Dentistry, o knygoje bendradarbiauja 18 skirtingų sričių, specialistų susietų su dantų gydymu.

Dr. J. Rutkauskas yra veiklus DAFL (Dantų sveikatos talka Lietuvai) organizacijos narys ir per savo plačią profesinius ryšius bei pažintis rūpinasi Lietuvos gyventojų dantų sveikatos reikalais.

tis? Kiek vaikinių, kiek merginų?

— Ansamblis gana didelis. Šoka ir dainuoja jauni ir seni, arti 120 asmenų. Šoka vaikučiai, studentai ir dirbantieji. Šoka ir vadinamieji senjorai, sulaukę 40, 50 metų ir daugiau. Yra tokių, kurie buvo išėję iš ansamblio kurdami šeimas, o paskui vėl sugrįžo. Yra muzikantų grupė, yra dainininkų.

— Į Ameriką, tikriausia, atvyko mažesnis būrys žmonių?

— Atvyko 24 asmenys, nes ne visiems leido piniginiai ištekliai. Vykome už savo pinigus. Labai norėjome pamatyti Ameriką. Amerikiečiai mus sutinka labai dėmesingai, su ovacijomis.

— Sakykite, kas yra rengėjas tarptautinio festivalio, kuriame dabar dalyvaujate?

— Mes priklausome pasaulinio masto folkloro federacijai. Mus pakvietė amerikiečiai, tos tarptautinės federacijos skyrius. Šiemet, Rexboro, Idaho valstijoje, dalyvauja Izraelio, Vokietijos, Švedijos, Meksikos, JAV, Korėjos ir kitų valstybių ansambliai. Mes esame vieninteliai iš Baltijos valstybių.

— Kur vyksta koncertai? Salėse ar po atviru dangum?

— Vyksta stadionuose, salėse, mokyklose, senelių namuose ir net gatvėse. Kasdien koncertuojame tris kartus.

— Kokio pasisekimo sulaukėte?

— Mus labai teigiamai vertina. Daugelis stebisi mūsų pasirodymais. Domisi drabužiais ir apavu.

— Gal, ko gero, sutikote Amerikos lietuvių?

— Viena, kitą sutikome. Tai daugiausia turistai. Tie, su kuriais susitikome buvo labai malonūs, bandė mus užimti.

— Kada baigsis Jūsų įsipaigojimai Idaho valstijoje?

— Galima sakyti, kad jau užbaigėme. Dabar vyksime į Uthos valstiją. Ten vėl teks šokti, groti ir dainuoti. Paskui keliausime į Čikagą. Mes labai norime atvykti į Čikagą ir susitikti su tenyškiais lietuviais. Žinome, kad labai nepatogus laikas — vasara. Bet ką darysi. Teks mums ir Jums prisitaikyti. Bus labai įdomu susitikti su jūsiškiais, kurie dalyvavo Pasaulio lietuvių Dainų šventėje.

— Ką gi pamatysime ir išgirsime Čikagoje, Jaunimo centre rengiamame koncerte?

— Turime paruošę plačios apimties programą. Aš manyčiau, kad Jūs neapvilsi. Pamatysite nematytų šokių. Išgirsite negirdėtų dainų. Išgirsite kanklių ir kitų lietuvių liaudies instrumentų muzikos.

— Ačiū už pasikalbėjimą. Linkime Jums tolimesnės sėkmės ir laimingos kelionės. Iki malonaus pasimatymo Čikagoje.

Kalbėjosi P. Petrutis

Maironio lituanistinės m-klos 1993-94 mokslo metų VII sk. su mokytoja Žilvile Šilgailienė. Nuotr. D. Čyvyienė

Pasiruošę dalyvauti šv. Mišių aukoje prieš „Draugo“ gegužinę, iš kairės: Justina Kušeliauskienė, Marija Remienė, Marija Barzdienė iš Arkansas, Stasė Lazdauskienė ir Jadzė Dočkienė.

IŠ ARTI IR TOLI

POSĖDŽIAVO „PAGALBA LIETUVAI“ DIREKTORIŲ TARYBA

Čikagoje vykusio 81-jo Lietuvos Vyčių seimo metu, rugpjūčio 6 d. Marriott viešbutyje buvo susirinkusi „Pagalba Lietuvai“ organizacijos direktorių taryba. Dvasios vadui kun. Juozui Anderloniui sukalbėjus malda, posėdžiui vadovavęs Robert Boris pranešė apie praėjusių 6 mėn. veiklą. Sužinota, kad 15-tas talpintuvus su vaistais ir kitom medicinoms priemonėm rugpjūčio 10 d. iš Dialyst, Cedar Knolls, New Jersey, išsiunčiamas dr. Dainiui, Vilniaus universiteto inkstų ligoninei. Siunta yra arti vieno milijono dolerių vertės; iš jos arti 3,000 dol. vertės vaistų skiriama Vilniaus Narkologiniam institutui-ligoninei per Antaną Balsį. Iš Detroito kiles Ant. Balsys jau vienerius metus sumaniai tarpininkauja „Pagalba Lietuvai“, Vilniaus universiteto ligoninei ir narkologiniam institutui vaistų ir medikamentų iškrovime bei jų paskirstyme.

Sėkmingas Michigan State universiteto futbolo komandos vyr. trenerio George Perles metinis golfo turnyras, birželio 14 d. vykęs Detroite, davė 24,000 dol. pelno, kuris buvo paskirtas „Pagalba Lietuvai“.

„Pagalba Lietuvai“ laikraštėlis Nr. 1 išėjo balandžio mėn. Šio laikraštėlio Nr. 2 ruošiamas spaudai ir bus išsiųstas š.m. rugsėjo mėn. pabaigoje.

Kitas „Pagalba Lietuvai“ direktorių tarybos posėdis numatomas spalio 15 d., Philadelphiaje vyksiančio Lietuvos Vyčių centro valdybos suvažiavimo metu.

Posėdis buvo baigtas malda. Regina Juškaitė

SUSITIKIMAS SU LITO TĖVU

Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus Gintaro salėje rugpjūčio 2 d. įvyko visuomenės susitikimas su Romualdu Visokavičiumi, buv. Lietuvos Banko valdybos pirm. Nors susitikimas buvo rengiamas labai neįprastu laiku, antradienio vakare, ir nebuvo laiko jį pareklamuoti, tačiau vis tiek klausytojų susirinko netoli šimtinės. Kol dar žmonės rinkosi, būrelis mūsų, kurie prelegentą pažįsta, su juo kalbėjosi. Buvau jam pristatytas ir teko pasikalbėti. Dar apyjaunis, žvalus ir darantis gerą įspūdį žmogus. Jis Amerikoje Texas valstijoje jau yra buvęs prieš keletą metų, kur jis turėjo progos plačiau susipažinti su rinkos ekonomika. Tačiau Čikagoje lankosi pirmą sykį. Kartu atvyko jo žmona Birutė, kuri yra Vilniaus universiteto docentė.

Birutė Jasaitienė, LB Socialinės tarybos pirm., pasveikino iš Vilniaus atvykusius svečius ir pakvietė žinomą ekonomistą — finansininką Antaną Griną, kad jis svečius pristatytų. A. Grina turėjo aukštas finansininko pareigas „Kraft International“. Prieš penketą metų jis buvo didelio Amerikos banko vadovas Frankfurte. Į Lietuvą vyko JAV valdžios kvietimu patarti Lietuvos valdžiai. Padėjo R. Visokavičiui, tvarkant Lietuvos Banko reikalus ir taip pat parengiant litui kelią. A. Grina pakvietė svečią, kad apie save pakalbėtų. Prieš Lietuvos atsišaukimą, jis buvo Pramonės ir statybos banko valdytojas, bet tais laikais negalėjo su užsieniečiais kalbėtis ar bendrauti. Buv. Litimpex banko valdytojas, paskui, kaip jau žinome, vadovavo Lietuvos Bankui.

Lito kelias nebuvo lengvas ar rožėmis klotas. Buvo tokių, ypač iš kairiosios pusės, kurie jo išleidimui priešinosi. R. Visokavičius pasidžiaugė, kad turėjo gerus patarėjus. Prieš lito išlei-

dimą reikėjo apvaldyti infliaciją, ir tai buvo padaryta. Prieš pradėdant kovą su infliacija, už dolerį buvo duodama 680 talonų, o prieš lito išleidimą jau tebuvo 430 talonų. Tai buvo didelis ir pažymėtinas įvykis, kadangi „Banantai atpigę“ Vilniuje. Reikia žinoti, kad banantai Lietuvoje yra gerovės simbolis.

Daugeliu atvejų blogai veikia, kadangi nenori turėti ar klausyti patarėjų. Nei Brazauskas, nei Šleževičius neturi patarėjų (sunkiai patikimas faktas, J.Ž.). Paskui jis papasakojo apie savo atvykimo tikslą. Kaip žinome, jam buvo sufabrikauta byla, kuri nebuvo ekonominė, bet politinė. LDDP nenorėjo jo ramybės palikti, tačiau iš tos bylos nieko neišėjo.

Jam buvo siūlyta pasiilkti Lietuvos Banke, taip pat turėjo pasiūlymų ir iš kitų bankų. Kadangi lito įvedimas buvo labai sėkmingas, ir kitos buvusios sovietinės respublikos nori lietuvišką modeliu pasinaudoti. Tad jis yra pakviestas į Uzbekistano konsultuoti vyriausybės. Bet, būdamas veiklos žmogus, vietoje negali nusėdėti, tad organizuoja naują banką, kuris turėtų būti sudarytas iš dviejų bankų: vieno iš Lietuvos ir antro užsienio. Jo kapitalas būtų 5 milijonai „ekių“. Lietuvos mastu matuojant, tai jau yra didelis kapitalas. Tad R. Visokavičiaus lankymosi tikslas: sudominti kurį Amerikos banką, kad į Lietuvą investuotų. Jis jau turi neblogus ryšius su lietuvišiais ir amerikiečiais bankininkais. Jo žodžiais, dabar yra laikas investuoti į Lietuvą. Jo bankas žada mokėti 30% metinių palūkanų. Į tą jau naujai kuriamą banką jau įsijungė Litimpex bankas. Naujasis bankas vadinsis Lituanus. Jam jau yra Žirmūnuose didelis pastatas, kuris šiuo metu pritaikomas banko reikalams.

Baigdamas pranešimą, kvietė ir išsivija į jį įsijungti. Buvo šiek tiek laiko ir klausimams, į kuriuos jis gana aiškiai atsakinėjo. Mums, žinoma, dabar yra sunku Lietuvos ekonomiką ir jos bankinę veiklą suprasti. Birutė Jasaitienė padėjo prelegentui, visus pakvietė prie kavos ir vyno.

Dabar keletą žodžių, kodėl Socialinė taryba šį susirinkimą organizavo? Praėjusiais metais Santariškėse „Lietuvos Vaikų vilties“ pastangomis buvo įrengta ortopedinė operacinė. Norint, kad darbas sklandžiau eitų, reikėjo įregistruoti LTV padalinį. Žinant Lietuvos biurokratus, mažiausiai smulkmenai reikia daug durų darinėti. Tad šiame reikale R. Visokavičius daug padėjo. Ir dabar jis yra glaudžiam kontaktas su LTV komiteto ir dr. Albina Prunskienės, kuri vadovauja Gr. Landsbergienės „Lietuvos našlaičių globos“ komitetui.

J. Žygas

Auka „Draugo“ paramos fondui— yra lietuvių laidas ateities kartoms.

DRAUGAS FOUNDATION
4545 W. 63rd St., Chicago, IL, 60629

Aukos yra nurašomos nuo Federalinių mokesčių.